

Södra Dalarnas Sparbank

Årsöversikt 2013

Innehåll

VD har ordet	1
Omvärldsanalys	2
Förvaltningsberättelse	3
Fem år i sammandrag - nyckeltal	5
Resultaträkning	7
Balansräkning	8
Kassaflödesanalys	9
Noter	10
Underskrift av styrelsen	35
Revisionsberättelse	36
Företagsstyrning	37
Sparbankens Huvudmän	38
Sparbankens styrelse och revisorer	39

VD har ordet

Jag kan nu se tillbaka på 2013 och mitt första år som VD för Södra Dalarnas Sparbank.

En tid präglad av ett omfattande internt förbättringsarbete som samtliga i banken har medverkat i och som resulterat i en tydlig gemensam syn kring nuläget och bankens förutsättningar för framtiden. Det har varit ett spännande år med många förändringar och utmaningar och jag är stolt över mina medarbetare och det vi tillsammans lyckats åstadkomma.

Förändringar för att möta morgondagens kundkrav

Under 2013 har vi tillsammans lagt grunden för bankens långsiktiga överlevnad som lokal självständig Sparbank.

Vi har:

- Definierat en tydlig och gemensam bild av omvärldens och kundernas förväntningar och krav på oss
- Genomfört en omfattande förändring med att skapa en mer effektiv organisation
- Definierat ett mer affärsmässigt arbetssätt som vi är på gång att implementera
- Bildat ett administrativt bolag för att klara av yttre krav på oberoende risk och regelefterlevnad
- Fastställt och till stora delar genomfört ett förbättringsarbete som har resulterat i en ny affärsidé, ny vision och nya värdeord för banken, som skall ge vägledning i vårt arbete framöver.

Vi fortsätter utvecklas

Vi investerar mycket i kompetensutveckling och kommer att fortsätta med det för att följa utvecklingen och kunna vara affärsmässiga på rätt sätt. Under 2013 har vi utbildats inom ett flertal områden för att stå rustade inför kommande regelverksförändringar som innebär ett utökat krav och ansvar för såväl bankens anställda som styrelsens ledamöter.

Flytt till nya moderna och ändamålsenliga lokaler

Den 27 november 2013 tog vi beslutet att flytta vårt kontor från Åsgatan i Hedemora till Gamla Järnhandeln vid Hökartorget.

Med flytten får vi moderna och ändamålsenliga lokaler för att möta både dagens och morgondagens krav på god kund- och arbetsmiljö. Vi är glada över att göra denna satsning och hoppas att våra kunder upplever det lika positivt som vi.

Innan flytten kan ske ska det gamla järnhandelshuset anpassas till bankens verksamhet. Vi hoppas kunna välkomna våra kunder till de nya lokalerna till årsskiftet 2014/2015. Verksamheten kommer att pågå som normalt i nuvarande lokaler under ombyggnationen.

Flytten blir den fjärde i bankens historia i Hedemora. Från början inrymdes Hedemora Sparbank i grundaren Samuel Flodströms bostad på Norra Åsen och sedan i hans bostad på Långgatan. År 1917 fick banken nya och ändamålsenliga lokaler på Bergslagsgatan och i början av 1950-talet var det åter dags för dåvarande Hedemora Sparbank att flytta till dagens lokaler på Åsgatan.

Vårt samhällsengagemang

Vi är en del av samhället och har en viktig roll i att bidra till utvecklingen i våra kommuner. Under året har vi beviljat drygt 900 000 kr till projekt inom ramen för vårt samhällsengagemang. Vi har breddat våra inriktningar och har informerat både skolor och idrottsföreningar om möjligheten att söka pengar till kunskaps- och idrottsprojekt.

I oktober arrangerade vi tillsammans med Arbetsförmedlingen, Hedemora Näringsliv och Arbetsmarknadsenheten en speeddating, där lokala företag i Hedemora fick möta arbetslösa ungdomar för att erbjuda dem praktikplatser. 21 företag och 60 ungdomar möttes i ett lyckat event. En del ungdomar har hittat praktikplatser och fler väntas nästa år.

Ett av de senaste projekten är Nyföretagarcentrum i Avesta som beviljats 238 000 kr för att arbeta med förstärkt rådgivning till kvinnor som vill starta företag. Projektet är viktigt för att utveckla entreprenörskapet och bidrar till att fler företag startas.

Ett bra år

Trots ett omfattande internt arbete under året kan vi presentera det bästa resultatet någonsin i bankens historia, såväl före som efter kreditförluster. Ett resultat som nu är i nivå med vad som krävs för att säkerställa en långsiktigt uthållig och vinstgivande verksamhet utifrån nya regelkrav, dagens förändrade kundbehov och vår lokala marknad.

Vi står med andra ord starka och väl rustade för framtidens utmaningar med kvalitet och nöjda kunder som främsta fokus.

Hedemora i mars 2014

Mirja Herrdin
Verkställande direktör

Ljusare men splittrad omvärldskonjunktur

Den globala konjunkturen ljusnade under 2013 men bilden är mixad mellan länder. USA, Storbritannien och Tyskland tillhörde de stora ekonomier som överraskade mest positivt under året, medan utvecklingen i tillväxtekonomierna snarare var den omvända. EMU-länderna lämnade recessionen bakom sig och visade under hösten allt fler tecken att återhämtningen fortsatte om än i en långsam takt. Trots finanspolitiska åtstramningar och politisk osäkerhet med risk för betalningsinställelse har den amerikanska ekonomin fortsatt att växa. BNP växte under fjolårets andra halvår med 3,7 % uppräknat i årstakt en uppgång från 1,8 % halvåret före. Den starkare tillväxten och en förbättrad arbetsmarknad bidrog till att den amerikanska centralbanken, Federal Reserv (Fed) beslutade strax före jul att minska obligationsköpen med 10 miljarder USD till 75 miljarder dollar per månad. Planen är att de ska vara helt avslutade under 2014 om ekonomin tillåter, varför inkommande data kommer att vara avgörande hur snabbt Fed kommer att minska obligationsköpen. Omläggningen i den amerikanska penningpolitiken satte press på valutorna i ett flertal tillväxtekonier, i synnerhet ekonomier med stora obalanser såsom Indien, Sydafrika och Brasilien. Det skedde samtidigt som den kinesiska tillväxten bromsade in.

Långränteuppgången under våren och sommaren kom av sig under senare delen av förra året trots Feds beslut att dra ned på likviditetsinjektionerna. Även i Sverige och Europa har långräntorna haft en nedåtgående trend. En ljusare omvärldskonjunktur och en lätt stigande inflation talar dock för att de globala långräntorna kommer att stiga under 2014, medan styrräntorna behålls oförändrade i USA och EMU inte minst på grund av en låg inflation och hög arbetslöshet.

I eurozonen förväntas BNP fortsätta att stiga om än från en låg nivå. Stigande konfidens både för hushåll och företag pekar på att återhämtningen kommer att fortsätta de närmaste kvartalen. Det låga resursutnyttjandet, sjunkande råvarupriser och hög arbetslöshet bidrog till att inflationstakten i euroområdet sjönk till 0,9 % i december, nivåer som är väsentligt lägre än europeiska centralbankens (ECB) uppsatta inflationsmål som är under 2 %. I november sänkte ECB styrräntan från 0,5 % till 0,25 % i kölvattnet av de låga inflationsciffrorna och oron för att hamna i en deflationistisk utveckling. Ytterligare likviditetsåtgärder har diskuterats varför datautvecklingen under närtid kommer att vara avgörande för ECB:s nästkommande räntemöten.

Trög svensk tillväxt men ljuslimtar finns

I Sverige har BNP-tillväxten varit trögare än förväntat trots positiva signaler från Inköpschefsindex (PMI) och Konjunkturinstitutets konjunkturbarometrar. Under fjolårets tre första kvartal steg BNP med 0,8 % i genomsnitt jämfört med motsvarande period året innan. Positivt var att den inhemska efterfrågan (konsumtion och investeringar) förbättrades under senare delen av året. Det gällde i synnerhet investeringarna. Bostadsinvesteringarna steg med 14 % i årstakt och vi förutser en fortsatt stark ökning under 2014 på basis av att fler bostäder påbörjas.

Arbetsmarknaden var överraskande robust ifjol mot bakgrund av den modesta tillväxten. Sysselsättningen steg med 1 % jämfört med 2012, vilket motsvarar en sysselsättningsökning på 50 000 personer. Arbetslösheten sjönk men nedgången begränsades av ett ökat arbetskraftsutbud. Hushållen höll relativt hårt om sina plånböcker trots goda disponibla inkomstökningar, stigande tillgångspriser (aktier, huspriser) och en ljusare omvärldskonjunktur. Hushållens höga skuldsättningsgrad, förändringar i arbetslöshets- och socialförsäkringarna kan ha bidragit till den måttliga konsumtionsökningen ifjol. Ljusare globala tillväxtutsikter har ännu inte satt avtryck i exportindustrin. En stark krona och en svag extern efterfrågan bidrog till att exporten krympte för andra året i rad.

Inflationen i svensk ekonomi blev lägre än förväntat, där en starkare krona och fallande råvarupriser pressade ned varupriserna. Samtidigt steg tjänstepriserna väsentligt mindre än normalt och gick därmed på tvärs gentemot utvecklingen i andra länder. Det är framför allt lägre transportpriser och låga prishöjningar inom hotell & restaurang som pressade tillbaka tjänsteinflationen. Sammantaget var inflationen 0,1 % i december 2013, vilket är långt under Riksbankens inflationsmål på 2 %. Den låga svenska inflationen och ECB:s räntesänkning i november satte ytterligare press på Riksbanken som i december sänkte sin styrränta från 1 % till 0,75 %, trots tidigare varningar om hushållens höga skulduppbyggnad. Samtidigt reviderade Riksbanken ned sin inflations- och reporäntebana med en första räntehöjning under första kvartalet 2015. Räntebeslutet togs efter att Finansinspektionen planerade att införa högre riskvikter på bolån.

Under 2014 räknar vi med att tillväxten i svensk ekonomi får ytterligare stöd via en expansivare finanspolitik och en starkare arbetsmarknad. Det gynnar de svenska hushållen. Även exporten och investeringarna förväntas ta fart där bostadsbyggandet kan överraska på den positiva sidan. Inflationen kommer gradvis att stiga under året men det dröjer till tidigast i slutet av året eller i början av 2015 som Riksbanken börjar höja styrräntan.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Styrelsen för Södra Dalarnas Sparbank får härmed avge årsredovisningen för verksamheten 2013, det 177:e verksamhetsåret.

Allmänt om verksamheten

Södra Dalarnas Sparbank är Dalarnas äldsta sparbank med verksamhetsområde som geografiskt omfattar tre kommuner; Hedemora, Säter och Avesta. Banken har en stark position inom verksamhetsområdet med huvudkontor i Hedemora. Utöver huvudkontoret har banken filialkontor i Långshyttan och Stora Skedvi.

För banken är det viktigt att möta kundernas behov och kunna erbjuda konkurrenskraftiga helhetslösningar med rådgivning till företagare, lantbruk och privatpersoner. Förutom traditionella banktjänster kan banken erbjuda specialistkompetens med Private Banking, aktiebord, företagsavdelning, skogs- och lantbruksansvarig samt en försäkringsspecialist. Juridisk rådgivning och skatterådgivning erbjuds i samarbete med Juristbyrån.

UTVECKLING AV SPARBANKENS VERKSAMHET, RESULTAT OCH STÄLLNING

Sparbankens ställning och affärsvolym

Bankens balansomsättning ökade med 7 % från föregående år och uppgick vid årets slut till 2.879 mkr (2.692 mkr). Inlåningen från allmänheten ökade under året med 140 mkr och uppgick vid årets slut till 2.469 mkr. Det förmedlade sparandet i fonder och försäkringar uppgår vid årsskiftet till ett marknadsvärde om 1 670 mkr. Nettoutlåning i egen stock ökade med 7 % under året och uppgick vid årets slut till 1.980 mkr. Befarade kreditförluster uppgick till 7 mkr (13 mkr). Utlåningen avseende förmedlade krediter till Swedbank Hypotek minskade med 3 % och volymen uppgick vid årets slut till 1.215 mkr. Den totala affärsvolymen uppgick till 8.495 mkr (7.741 mkr) en ökning med 10 % jämfört med föregående år.

Aktieinnehav i Swedbank AB

Under året förvärvades 250.000 st aktier och Bankens totala innehav består vid bokslutet av 351.600 st stamaktier och utdelningen på dessa aktier uppgår under året till 3.481 tkr.

Sparbankens resultat

Årets resultat före kreditförluster uppgick till 46,7 mkr (32,2 mkr), en ökning med 45 % jämfört med föregående års resultat. Efter kreditförluster är rörelseresultatet 43,5 mkr (27,8 mkr).

Räntenettot, som stod för 64 % av bankens intäkter, ökade 0,2 % till 69 mkr (68,8 mkr). Ränteintäkterna minskade 10 % och uppgick vid årets slut till 93,6 mkr och räntekostnaderna minskade 30 % jämfört med föregående år och uppgick vid årets slut till 24,6 mkr. Provisionsnettot som stod för 25 % av bankens intäkter, uppgick till 27,3 mkr (25 mkr).

Rörelsekostnaderna exklusive kreditförluster har minskat under året med 11 %. Personalkostnaderna står för 63 % av bankens kostnader. Kreditförlusterna minskade under året med 1,5 mkr och uppgick vid årets slut till 3 mkr.

Information om risker och osäkerhetsfaktorer

Styrelsen ansvarar ytterst för att sparbankens verksamhet bedrivs på ett sunt sätt och ansvarar för den övergripande kontrollen. Styrelsen ansvarar även för att lämplig organisation för riskhantering och intern kontroll upprättas. Såsom ytterst ansvarig för den interna kontrollen i sparbanken, fastställer styrelsen även policys och riktlinjer för de olika typer av finansiella risker som uppstår, såsom kredit-, marknads-, likviditets-, och operativa risker.

Sparbankens VD ansvarar övergripande för arbetet med risker innebärande att, regelverk ska upprättas för uppföljning, mätning, kontroll och rapportering samt att erforderliga resurser ska finnas tillgängliga. Ansvar kan delegeras till andra chefer eller funktionsansvariga.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som sparbanken har i sin verksamhet och att för dessa sätta lämpliga begränsningar/limiter samt att försäkra att det finns kontroll på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande så att limiter inte överskrids. Riskpolicy och riskhanteringssystem ses över regelbundet för att kontrollera att dessa är ändamålsenliga. Genom utbildning och tydliga processer skapar sparbanken förutsättningar för en god riskkontroll, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

I banken finns tre riskutskott. Utskott för Kreditrisker, Finansiella risker samt Operativa risker. Riskutskotten sammanträder varje kvartal. I utskotten finns styrelseledamöter som väljs på ett år i taget, därefter får de ett nytt riskområde att arbeta med. Ledamöterna väljs till utskotten, efter bankens årsstämma. Utskotten leds av operativa chefer i banken. Bankens IKU arbete integreras i utskottens arbete. Utskottens arbete går ut på att ansvarig chef inom de tre riskområdena sammanställer aktuella rapporter och underlag varje kvartal som analyseras i utskottet. Utifrån utskottens analyser sammanställs en övergripande riskrapport av Riskkontrollansvarig. Riskkontrollansvarig rapporterar i styrelsen.

Sparbankens oberoende riskkontrollfunktion ansvarar genom samordning och rapportering för att Styrelse och VD ska få en samlad bild av sparbankens riskexponering, kreditrisker, operativa risker och finansiella risker, för att därmed möjliggöra åtgärder och utveckling av strategier mot densamma samt uppföljning av vidtagna åtgärder.

Från och med januari 2014 anlitar banken Riskkontroll från Svealands Risk och Compliance AB. Uppdragsavtal är upprättat. Rapportering av Riskkontrollansvarig sker kvartalsvis till bankens styrelse.

Bankens kapitalbas uppgår till 314 mkr, vilket ger en kapitaltäckningskvot på 2,06. Bankens riskbuffert är därmed klart över miniminivån, vilket innebär en god motståndskraft mot negativa händelser och störningar.

Personal

Banken hade vid årets slut 45 anställda, varav 29 var kvinnor och 16 var män. Antal årsarbetare i banktjänst uppgick till 43 (46,8). Arbetad tid uppgick till 74 951 timmar (80 898 timmar). Vid utgången av 2013 har banken 25 st licensierade rådgivare.

Från den 1 februari 2013 gäller ett nytt avtal för bankernas tjänstepension, BTP. Det innebär att det kommer att finnas två olika pensionsplaner inom bank och finans. BTP1 som är premiebestämd och BTP2 som huvudsakligen är förmånsbestämd. Varje arbetsgivare väljer om och när den nya premiebestämda pensionplanen BTP1 skall börja gälla, men tidigast 1 februari 2013. Görs inget val kommer den förmånsbestämda pensionsplanen BTP2 att gälla som tidigare. Sparbanken ansluter sig till det nya avtalet, och det kommer då att omfatta nya som anställs samt nuvarande anställda under 25 år. Anställda som är 25 år eller äldre kan välja att gå över till det nya avtalet.

Vårt miljöarbete

I vårt uppdrag ingår att bidra till en långsiktig ekonomisk trygghet för våra kunder och att vara en tillväxtmotor i södra Dalarna. En viktig del i arbetet är att se till att det görs på ett hållbart sätt. Vi har under många år arbetat aktivt med att ta ett miljöansvar, vilket också är en del av bankens affärer. Anslutningarna och användandet av internetbanken har ökat under året liksom antalet betalningar som görs med kort. Användandet av telefonbanken har minskat till förmån för mobilbanken där ökningen är markant. Under året har mobilbanken för företag och ungdomar lanserats. Sammantaget hjälper alla digitala tjänster till att minska kontanthantering och med den mängden transporter och stora koldioxidutsläpp. På större krediter till företag gör banken löpande miljöanalyser för att ta hänsyn till kreditens miljöpåverkan.

För att kunna möta våra kunders behov när det gäller våra digitala tjänster har 2013 års miljömål varit att höja medarbetarnas kunskap kring tjänsterna. Ett internt projekt som har omfattat alla medarbetare har bidragit till att uppfylla målet.

Sedan 2009 har vi kartlagt och beräknat vår verksamhets totala klimatpåverkan enligt den internationella standarden GHG Protocol. Det gör att vi får tydliga siffror på våra utsläpp och att vi kan bedriva ett målinriktat klimatarbete där vi kan kompensera för våra utsläpp av växthusgaser. Vi har valt att investera i projektet Solvatten som bidragit till att över 3200 människor i Kenya har fått tillgång till rent dricksvatten.

Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut

Under oktober 2013 har Jonas Nyberg tillträtt som Affärsrörelsechef och stf. VD, i syfte att samla alla operativa affärsrörelsefrågor i banken. I samband med det har en ny privatchef anställts. Han heter Fredrik Lindblad, är 42 år och har tidigare arbetat på Swedbank. Catarina Wahlert har från 1 januari 2014 tillträtt tjänsten som Personaladministrativ chef på heltid och har i och med det lämnat över uppgiften som VD Assistent till Lena Lundgren som tidigare har varit Complianceansvarig i banken.

Vi har fått två nya styrelseledamöter i banken under året. Henric Schef och Helena Blom. De har kommit bra in i styrelsearbetet och bidrar till att stärka upp styrelsen med ytterligare kompetens.

FCG AB (Financial Compliance Group AB) har på uppdrag av bankens styrelse genomfört en grundlig GAP-analys av bankens risk- och regel efterlevnadsarbete. Detta för att säkerställa kvalitén på vårt arbetssätt idag, men också förbereda oss inför de regelverksförändringar som träder i kraft under 2014. Vi har under året fått en ny huvudman i banken, Eva Hjorth (S). Eva efterträder Anita Carlsson (S) som av sagt sig alla uppdrag i kommunfullmäktige och därmed också sitt uppdrag som huvudman i banken. Huvudmannen Marie Stamm Vingren har under december månad 2013 av sagt sig sitt uppdrag i banken p.g.a. flytt till annan ort.

Under året har vi förändrat öppettiderna för våra filialkontor i Långshyttan och Stora Skedvi. Anledningen är att skärpta säkerhetskrav för bankkontor med kontanter kräver en annan bemanning. Istället för att ha ett bankkontor utan kontanter, har vi valt denna förändring för att behålla servicen med kontanter för våra kunder. Allt fler väljer också att göra sina bankärenden via telefon och internet och det sker allt färre kassatransaktioner. Det är en utveckling som vi behöver anpassa oss till. Under de dagar kontoren har öppet är det utökad bemanning jämfört med innan förändringen.

Förväntningar om den framtida utvecklingen

Inför 2014 har vi lagt en prognos som baserar sig på de fakta som vi känner till. Med det som utgångspunkt ser förutsättningarna för verksamheten och resultatet 2014 goda ut.

Utskottet för Finansiella risker har tillsammans med valda representanter från bankens Finanskommitté under januari 2014 haft det första inledande mötet med Söderberg & Partners. I syfte att under årets första sex månader utforma en tydligare finanspolicy samt implementera en effektivare rapportering och finansförvaltning. Utifrån den GAP-analys, genomförd av FCG AB (Financial Compliance Group AB) under hösten 2013 har vi upprättat en åtgärdslista som skall verkställas under 2014 i syfte att säkerställa våra interna processer.

Den 1 januari 2014 öppnade vi officiellt dörrarna till vårt gemensamägda administrativa bolag (med 4 andra Sparbanker, Bjursås-, Norrbärke-, Lekebergs- och Bergslagens Sparbank) vid namn Svealands Risk & Compliance AB med säte i Örebro. Detta för att i största möjliga utsträckning säkerställa leverans och kvalitet vad gäller bankens risk- och regel efterlevnadsarbete.

Fem år i sammandrag

Nyckeltal	2013	2012	2011	2010	2009
Volym					
Affärsvolym ¹ ultimo, Mkr	8 495	7 741	7 268	7 505	6 943
förändring under året, %	9,74	6,51	-3,16	8,09	15,10
¹ Av sparbanken förvaltade och förmedlade kundvolym					
Kapital					
Soliditet					
Beskattat eget kapital + netto av obeskattade reserver i % av balansomslutningen	13,18	12,25	13,11	12,68	12,61
Kapitaltäckningskvot					
Kapitalbas/Kapitalkrav	2,06	2,18	2,33	2,21	2,19
Primärkapitalrelation					
Primärkapital i % av riskvägda tillgångar	19,32	17,68	19,17	18,42	18,09
Resultat					
Placeringsmarginal					
Räntenetto i % av MO	2,46	2,72	3,09	2,68	2,41
Rörelseintäkter/Affärsvolym					
Räntenetto + rörelseintäkter i % av genomsnittlig affärsvolym	1,33	1,30	1,33	1,19	1,20
Rörelseresultat/Affärsvolym					
Rörelseresultat i % av genomsnittlig affärsvolym	0,54	0,37	0,40	0,37	0,30
Räntabilitet på Eget Kapital					
Årets resultat i % av genomsnittligt eget kapital	9,61	6,42	7,31	7,02	5,61
K/I-tal före kreditförluster					
Summa kostnader exkl kreditförluster i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,57	0,67	0,58	0,68	0,70
K/I-tal efter kreditförluster					
Summa kostnader inkl kreditförluster i relation till räntenetto + rörelseintäkter	0,60	0,72	0,70	0,69	0,75
Osäkra fordringar och kreditförluster					
Reserveringsgrad för osäkra fordringar					
Nedskrivning för sannolika förluster i % av osäkra fordringar brutto	27,75	36,40	47,86	47,56	48,55
Andel osäkra fordringar					
Osäkra fordringar netto i % av total utlåning till allmänheten och kreditinstitut (exkl banker)	0,97	1,19	1,00	0,57	1,15
Kreditförlustnivå					
Kreditförluster i % av ingående balans för utlåning till allmänheten, kreditinstitut (exkl banker)	0,16	0,24	0,63	0,05	0,26
Övriga uppgifter					
Medelantal anställda	43	47	46	48	44
Antal kontor	3	3	3	3	3

Resultat- och balansräkning, tkr	2013	2012	2011	2010	2009
Resultaträkning					
Räntenetto	68 978	68 839	70 342	57 772	49 427
Provisioner, netto	27 337	24 971	25 359	25 808	23 158
Nettoresultat av finansiella transaktioner	6 976	3 020	1 579	408	5 269
Övriga intäkter	4 789	681	795	2 000	89
Summa intäkter	108 080	97 511	98 075	85 988	77 943
Allmänna administrationskostnader	-55 206	-58 046	-49 773	-50 282	-47 281
Övriga kostnader	-6 177	-7 199	-7 520	-8 455	-7 104
Kreditförluster	-3 024	-4 482	-11 259	-822	-3 924
Summa kostnader	-64 407	-69 727	-68 553	-59 559	-58 309
Rörelseresultat	43 673	27 784	29 523	26 429	19 634
Bokslutsdispositioner	7 003	-7 127	100	275	-963
Skatter	-10 607	-5 902	-7 674	-6 304	-4 261
Årets resultat	40 069	14 754	21 949	20 400	14 410
Balansräkning					
Kassa	5 959	5 646	6 825	6 545	7 833
Utlåning till kreditinstitut	429 517	385 480	332 209	336 498	331 107
Utlåning till allmänheten	1 978 707	1 847 753	1 865 492	1 793 175	1 689 861
Räntebärande värdepapper	356 127	413 106	114 548	101 465	61 558
Aktier och andelar	87 827	16 941	11 841	12 616	10 263
Materiella tillgångar	5 244	6 171	5 483	5 991	5 996
Övrigt	14 213	17 337	10 291	15 659	13 340
Summa tillgångar	2 877 595	2 692 434	2 346 689	2 271 950	2 119 958
Skulder till kreditinstitut	1 316	182	0	1 409	6 383
Inlåning från allmänheten	2 469 056	2 329 367	2 019 700	1 968 034	1 832 003
Övrigt	19 626	21 678	15 642	11 875	11 887
Avsättningar för pensioner mm	9 250	9 417	3 504	2 463	2 124
Summa Skulder och Avsättningar	2 499 248	2 360 644	2 038 846	1 983 781	1 852 397
Obeskattade reserver	742	7 745	618	717	992
Eget kapital	378 611	324 044	307 225	287 452	266 569
Summa Skulder, Avsättningar och Eget Kapital	2 878 601	2 692 434	2 346 689	2 271 950	2 119 958

Förslag till disposition beträffande bankens vinst eller förlust

Årets resultat enligt balansräkningen utgör, tkr.	40 069
Styrelsen föreslår att detta belopp disponeras enligt följande:	
- anslag till allmännyttiga eller därmed jämförliga ändamål	1 000
- överföring till reservfonden	39 069

Gällande regelverk för kapitaltäckning och stora exponeringar innebär att sparbanken vid varje tidpunkt skall ha en kapitalbas som motsvarar minst summan av kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens interna kapitalutvärdering. Övriga uppgifter och gällande regelverk avseende bankens kapitaltäckning finns i not 35.

Sparbankens ekonomiska ställning ger inte upphov till annan bedömning än att sparbanken kan förväntas fullgöra sina förpliktelser på såväl kort som lång sikt. Styrelsens bedömning är att sparbankens egna kapital såsom det redovisas i årsredovisningen och gällande regelverk är tillräckligt stort i förhållande till verksamhetens omfattning och risk. Vad beträffar sparbankens resultat och ställning i övrigt, hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

RESULTATRÄKNING, tkr
1 januari - 31 december

	<i>Not</i>	2013	2012
Ränteintäkter		93 621	104 184
Räntekostnader		-24 643	-35 344
Räntenetto	4	68 978	68 839
Erhållna utdelningar	5	3 623	606
Provisionsintäkter	6	31 554	29 626
Provisionskostnader	7	-4 217	-4 655
Nettoresultat av finansiella transaktioner	8	6 976	3 020
Övriga rörelseintäkter	9	1 166	75
Summa rörelseintäkter		39 103	28 672
Summa intäkter		108 080	97 511
Allmänna administrationskostnader	10	-55 206	-58 046
Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar	19	-1 045	-1 005
Övriga rörelsekostnader	11	-5 132	-6 195
Summa kostnader före kreditförluster		-61 383	-65 245
Resultat före kreditförluster		46 697	32 266
Kreditförluster, netto	12	-3 024	-4 482
Rörelseresultat		43 673	27 784
Bokslutsdispositioner	13	7 003	-7 127
Skatt på årets resultat	14	-10 607	-5 902
Årets resultat		40 069	14 754
 ÅRETS TOTALRESULTAT			
1 januari - 31 december		2013	2012
Årets resultat		40 069	14 754
Övrigt totalresultat			
<i>Poster som kan komma att omföras till resultatet</i>			
Årets förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas	8	15 497	3 806
Skatt hänförlig till komponenter i övrigt totalresultat		0	0
Årets totalresultat		55 567	18 562

BALANSRÄKNING, tkr

Per den 31 december

	Not	2013	2012
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		5 959	5 646
Utlåning till kreditinstitut	15	429 517	385 480
Utlåning till allmänheten	16	1 978 707	1 847 753
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	17	356 127	413 106
Aktier och andelar	18	87 827	16 941
Materiella tillgångar	19		
- Inventarier		2 455	3 242
- Byggnader och mark		2 789	2 929
Aktuell skattefordran		0	3 065
Övriga tillgångar	20	3 102	3 850
Uppskjuten skattefordran		1 006	1 202
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	21	10 105	9 220
Summa tillgångar		2 877 595	2 692 434
Skulder, avsättningar och eget kapital			
Skulder till kreditinstitut	22	1 316	182
Inlåning från allmänheten	23	2 469 056	2 329 367
Aktuell skatteskuld		1 953	0
Övriga skulder	24	8 653	11 776
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	9 020	9 903
Avsättningar			
- Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	26	4 572	4 572
- Övriga avsättningar	27	4 679	4 845
Summa skulder och avsättningar		2 499 248	2 360 644
Obeskattade reserver	28	742	7 745
Eget kapital	29		
Reservfond		314 563	300 809
Fond för verkligt värde		23 978	8 481
Årets resultat		40 069	14 754
Summa eget kapital		378 611	324 044
Summa skulder, avsättningar och eget kapital		2 878 601	2 692 434
Poster inom linjen			
Ansvarsförbindelser	30	33 002	30 980
Åtaganden	31	317 113	279 582
Pensionsåtagande verkställande direktör	10	3 706	3 706
Övriga ställda säkerheter		inga	inga

Förändring Eget kapital, tkr

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
		Fond för Reservfond verkligt värde	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2012-01-01	280 602	4 675	21 949	307 226
Justering tidigare års resultat ¹	258		0	258
Justerat eget kapital 2012-01-01	280 860	4 675	21 949	307 483
Årets resultat	0	0	14 754	14 754
Årets övrigt totalresultat	0	3 806	0	3 806
Årets totalresultat	0	3 806	14 754	18 561
Vinstdisposition	19 949	0	-19 949	0
Anslag till allmännyttiga ändamål	0	0	-2 000	-2 000
Utgående eget kapital 2012-12-31	300 809	8 481	14 754	324 044

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
		Fond för Reservfond verkligt värde	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2013-01-01	300 809	8 481	14 754	324 044
Årets resultat	0	0	40 069	40 069
Årets övrigt totalresultat	0	15 497	0	15 497
Årets totalresultat	0	15 497	40 069	55 567
Vinstdisposition	13 754	0	-13 754	0
Anslag till allmännyttiga ändamål	0	0	-1 000	-1 000
Utgående eget kapital 2013-12-31	314 563	23 978	40 069	378 611

¹ Avser uppskjuten skatt och löneskatt

Kassaflödesanalys, tkr (indirekt metod)

1 januari - 31 december	2013	2012
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat (+)	43 673	27 784
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		
Orealiserad del av nettoresultat av finansiella transaktioner (+/-)	-1 402	-1 084
Avskrivningar (+)	1 045	1 005
Kreditförluster (+)	3 270	5 217
Betald inkomstskatt (-)	-10 607	-5 902
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	35 839	27 788
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Ökning/minskning av utlåning till allmänheten (-/+)	-134 224	12 522
Ökning/minskning av värdepapper (-/+)	58 478	-307 491
Ökning/minskning av inlåning från allmänheten (+/-)	139 689	309 667
Förändring av övriga tillgångar (+/-)	2 021	-2 966
Förändring av övriga skulder (+/-)	-2 052	6 036
Kassaflöde från den löpande verksamheten	99 751	45 556
Investeringsverksamheten		
Försäljning/inlösen av finansiella tillgångar (+)	48	10 000
Investering i finansiella tillgångar (-)	-55 605	-1 294
Försäljning av materiella tillgångar (+)	311	0
Förvärv av materiella tillgångar (-)	-121	-1 693
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-55 367	7 013
Finansieringsverksamheten		
Utbetalt anslag (-)	-1 167	-659
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 167	-659
Årets kassaflöde	43 217	51 910
Likvida medel vid årets början	390 944	339 034
Likvida medel vid årets slut	434 161	390 944
<i>Följande delkomponenter ingår i likvida medel</i>		
Kassa och tillgodohavanden i centralbanker	5 959	5 646
Utlåning till kreditinstitut	428 202	385 298
Summa enligt balansräkningen	434 161	390 944
Betalda räntor och erhållen utdelning som ingår i kassaflödet från den löpande verksamheten		
Erhållen utdelning	3 623	606
Erhållen ränta	93 461	105 116
Erlagd ränta	24 993	31 869

NOTER

1 Uppgifter om sparbanken

Årsredovisningen avges per den 31 december 2013 och avser Södra Dalarnas Sparbank, org.nr 582000-5345, med säte i Hedemora. Adressen till huvudkontoret är Åsgatan 70, 776 31 Hedemora. Bankens verksamhetsområde omfattar geografiskt tre kommuner; Hedemora, Säter och Avesta. Bankens intäkter kommer i all väsentlighet från verksamhetsområdet.

2 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Sparbankens årsredovisning är upprättad enligt Lag (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (FFFS 2008:25) i enlighet med ändringsföreskrifterna i FFFS 2009:11, och FFFS 2011:54 och FFFS 2013:2 samt Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Sparbankerna tillämpar därigenom s k lagbegränsad IFRS och med detta avses standarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och FFFS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen och med hänsyn till att sambandet mellan redovisning och beskattning.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen 2014-03-26. Resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på sparbanksstämman 2014-04-16.

De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i de finansiella rapporterna, om inte annat framgår.

Värderingsgrunder vid upprättande av bankens finansiella rapporter

Tillgångar och skulder är redovisade till historiska anskaffningsvärden. Finansiella tillgångar och skulder är redovisade till upplupet anskaffningsvärde, förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde består av derivatinstrument eller finansiella instrument klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas.

Funktionell valuta och rapporteringsvaluta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste tusental.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att sparbankens ledning gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningarna och antagandena är baserade på historiska erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och antaganden används sedan för att bedöma de redovisade värdena på tillgångar och skulder som inte annars framgår tydligt från andra källor. Verkliga utfall kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen endast påverkat denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Ändrade redovisningsprinciper

Nedan beskrivs vilka ändrade redovisningsprinciper som banken tillämpar fr o m 1 januari 2013. Övriga ändringar av IFRS med tillämpning fr o m 2013 har inte haft någon väsentlig effekt på bankens redovisning

Ändrad IAS 1 *Utformning av finansiella rapporter*. Ändringen innebär att inom 'Övrigt totalresultat' har delats upp i två kategorier, dels poster som har omförts eller kan omföras till årets resultat dels poster som inte kan omföras till årets resultat. Poster som omförts eller kan omföras är omräkningsdifferenser och vinster/förluster på kassafördessäkringar. Poster som inte kan omföras är omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner och omvärderingar enligt omvärderingsmetoden för immateriella och materiella tillgångar. Jämförelsesiffror har rubricerats om enligt den nya uppställningen.

Ändrad IFRS 7 *Finansiella instrument: Upplysningar* Ändringen avser nya upplysningskrav för kvittning av finansiella tillgångar och skulder. Ändringen ska tillämpas på räkenskapsår som inleds 1 januari 2013 eller senare med retroaktiv tillämpning. Effekterna av IFRS 7 bedöms inte få någon väsentlig påverkan på bankens finansiella rapporter.

Ändrad IFRS 13 *Värdering till verkligt värde*. En ny enhetlig standard för mätning av verkligt värde samt förbättrade upplysningskrav. Ändringen ska tillämpas framåttrikt på räkenskapsår som inleds den 1 januari 2013 eller senare. Effekterna av IFRS 13 bedöms inte få någon väsentlig påverkan på bankens finansiella rapporter

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade standarder och tolkningsuttalanden träder ikraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtdistillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nyheter eller ändringar som blir tillämpliga kommande räkenskapsår och framåt planeras inte att förtdistillämpas. Nedan beskrivs de förväntade effekterna på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade IFRS väntas få på bankens finansiella rapporter. Utöver dessa bedöms inte de övriga nyheterna påverka bankens finansiella rapporter.

IFRS 9 *Financial Instruments* avses ersätta IAS 39 *Finansiella instrument: Redovisning och värdering*. Datum för obligatorisk första tillämpning har ännu inte beslutats, men IASB har beslutat att detta inte kommer att bli innan den 1 januari 2017. IASB har publicerat de tre första delarna av vad som kommer att utgöra den slutliga IFRS 9. Denna första del behandlar klassificering och värdering av finansiella tillgångar. De kategorier för finansiella tillgångar som finns i IAS 39 ersätts i IFRS 9 av två kategorier, där värdering sker till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde används för instrument som innehas i en affärsmodell vars mål är att erhålla de kontraktuella kassaflödena; vilka ska utgöra betalningar av kapitalbelopp och ränta på kapitalbeloppet vid specificerade datum. Övriga finansiella tillgångar redovisas till verkligt värde och möjligheten att tillämpa 'fair value option' som i IAS 39 behålls. Förändringar i verkligt värde ska redovisas i resultatet, med undantag för värdeförändringar på egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och för vilka initialt val görs att redovisa värdeförändringar i övrigt totalresultat. Värdeförändringar på derivat i säkringsredovisning påverkas inte av denna del av IFRS 9, utan redovisas tillsvidare i enlighet med IAS 39. IASB har också beslutat att ändra sättet att redovisa förändringen i verkligt värde som beror på förändring i egen kreditvärdighet i de fall när fair value option tillämpas på egna skulder.

Utländsk valuta

Sparbankens funktionella valuta är svenska kronor. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Ränteintäkter och räntekostnader samt utdelning

Ränteintäkter och räntekostnader som presenteras i resultaträkningen består av:

- Räntor på finansiella tillgångar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden inklusive ränta på osäkra fordringar
- Räntor från finansiella tillgångar som klassificerats som tillgängliga för försäljning
- Räntor från finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde över resultaträkningen.
- Betald och upplupen ränta på derivat som är säkringsinstrument och säkringsredovisning tillämpas. För räntederivat som säkrar finansiella tillgångar redovisas betald och upplupen ränta som ränteintäkt och för räntederivat som säkrar finansiella skulder redovisas dessa som en del av räntekostnaderna. Orealiserade värdeförändringar på derivat redovisas i posten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Utdelning från aktier och andelar redovisas under posten *Erhållen utdelning* när rätten att erhålla betalning fastställs.

Provisions- och avgiftsintäkter

En provisions- och avgiftsintäkt redovisas när inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt, det är sannolikt att de ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen kommer att tillfalla Sparbanken, färdigställandegraden på balansdagen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och de utgifter som uppkommit och de utgifter som återstår för att slutföra tjänsteuppdraget kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Intäkterna värderas till det verkliga värdet av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäktsredovisning redovisas enligt metoden successiv vinstavräkning vilket innebär att intäkterna som redovisas baseras på uppdragets eller tjänstens färdigställandegrad på balansdagen

Sparbankerna erhåller avgifter och provisioner för utförda tjänster som intäktsredovisas på två olika sätt enligt nedan:

Provisioner och avgifter som är intjänade i takt med att tjänsterna löpande utförs

Till dessa avgifter hör främst avgifter för kreditfaciliteter eller annan typ av lånelöfte när det inte är sannolikt att faciliteten kommer att utnyttjas samt avgifter och provisioner för ställande av finansiell garanti. Dessa avgifter och provisioner periodiseras som intäkt över den period som tjänsten utförs. Till dessa avgifter hör också de ersättningar som sparbanken erhåller vid förmedling av lån till annan bank. Vid förmedling av lån till annan bank som också inbegriper ett ansvar för kreditförluster på de förmedlade lånen (dock maximerat till en viss andel av under året intjänad förmedlingsprovision) redovisas intäkten löpande netto efter avräkning för kreditförlust.

Provisioner och avgifter som är intjänade när en viss tjänst utförts

Till dessa avgifter och provisioner hör olika typer av provisioner för köp av värdepapper för kunds räkning, aviseringsavgifter, betal- och kreditkortsavgifter i de fall som tjänsten utförs över en period som inte sträcker sig över ett kvartalsbokslut. Dessa provisioner och avgifter som i allmänhet är relaterad till en utförd transaktion redovisas omedelbart som intäkt.

Provisionskostnader

Här redovisas kostnader för mottagna tjänster i den mån de inte är att betrakta som ränta, t ex kostnader för clearing, bankgiro, depåavgifter och avgifter till UC. Transaktionskostnader som beaktas vid beräkning av den effektiva räntan redovisas ej här.

Nettoresultat av finansiella transaktioner

Posten Nettoresultat av finansiella transaktioner innehåller de realiserade och orealiserade värdeförändringar som uppstått med anledning av finansiella transaktioner. Nettoresultat av finansiella transaktioner består av:

- Realiserade och orealiserade förändringar i verkligt värde på de tillgångar och skulder som redovisas enligt fair value option.
- Realisationsresultat från finansiella tillgångar som kan säljas
- Orealiserade värdeförändringar i verkligt värde på derivat där säkringsredovisning till verkligt värde tillämpas
- Valutakursförändringar

Allmänna administrationskostnader

Allmänna administrationskostnader omfattar personalkostnader, inklusive löner och arvoden, pensionskostnader, arbetsgivaravgifter och andra sociala avgifter. Här redovisas också bland annat lokalkostnader, utbildnings-, IT, telekommunikations-, rese- och representationskostnader samt operativa driftsförluster.

Bokslutsdispositioner

Bokslutsdispositioner omfattar avsättningar till och upplösningar av obeskattade reserver.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i årets resultat utom då underliggande transaktion redovisas direkt i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder.

Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. Under Skatt på årets resultat redovisas aktuell skatt, uppskjuten skatt och skatt avseende tidigare år.

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas och redovisas i enlighet med reglerna i IAS 39 och ÅRKL. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan lånefordringar, aktier och andra egetkapitalinstrument, obligationsfordringar samt derivat. Bland skulder och eget kapital återfinns leverantörsskulder, låneskulder samt derivat.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när sparbanken blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller sparbanken förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt att det föreligger avsikt att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Klassificering och värdering

Finansiella instrument redovisas initialt till instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader förutom för derivat och de instrument som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, vilka redovisas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningen delvis utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades, men också utifrån de valmöjligheter som finns i IAS 39. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället såsom beskrivs nedan.

Inbäddade derivat

Huvudregeln är att inbäddade derivat separeras från värdekontraktet och redovisas på motsvarande sätt som övriga derivat som inte ingår i säkringsförhållanden. Inbäddade derivat separeras inte om dess ekonomiska egenskaper och risker är nära förknippade med värdekontraktets ekonomiska egenskaper och risker eller om det finansiella instrumentet i sin helhet värderas till verkligt värde. Vissa sammansatta kontrakt, det vill säga kontrakt som innehåller ett eller flera inbäddade derivat, klassificeras som en finansiell tillgång eller en finansiell skuld värderad till verkligt värde via resultaträkningen. Detta val innebär att hela det kombinerade avtalet värderas till verkligt värde och att värdeförändringarna löpande redovisas i resultaträkningen.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: dels finansiella tillgångar som utgör innehav för handelsändamål, dels andra finansiella tillgångar som Sparbanken initialt valt att placera i denna kategori (enligt Fair Value Option). Finansiella instrument i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. I den första undergruppen ingår derivat med positivt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument. För finansiella instrument som innehas för handelsändamål redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i resultatposten Nettoresultat av finansiella transaktioner.

Sparbanken placerar i aktieindexobligationer, som innehåller både en räntebärande del och en derivatdel. Sparbanken har valt att klassificera aktieindexobligationer till verkligt värde via resultaträkningen med hänvisning till att de innehåller inbäddade derivat. Detta val innebär att hela instrumentet värderas till verkligt värde och att värdeförändringarna löpande redovisas i resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar som inte är derivat, som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. I balansräkningen representeras dessa av balansposterna Utlåning till kreditinstitut, Utlåning till allmänheten samt Övriga tillgångar. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektivränta som beräknades vid anskaffningstidpunkten. Kund- och lånefordran redovisas till det belopp som beräknas inflyta, dvs. efter avdrag för osäkra fordringar.

Investeringar som hålles till förfall

Investeringar som hålles till förfall är finansiella tillgångar omfattar räntebärande värdepapper med fasta eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som Sparbanken har en uttrycklig avsikt och förmåga att inneha till förfall. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella tillgångar som kan säljas

I kategorin finansiella tillgångar som kan säljas ingår finansiella tillgångar som inte klassificerats i någon annan kategori eller finansiella tillgångar som Sparbanken initialt valt att klassificera i denna kategori. Tillgångar i denna kategori värderas löpande till verkligt värde med värdeförändringar redovisade mot eget kapital, dock ej värdeförändringar som beror på nedskrivningar eller på valutakursdifferenser på monetära poster vilka redovisas i resultaträkningen. Vidare redovisas ränta på räntebärande instrument i enlighet med effektivräntemetoden i resultaträkningen likaså utdelning på aktier. För dessa instrument kommer eventuella transaktionskostnader ingå i anskaffningsvärdet vid redovisningen för första tillfället och därefter ingå vid löpande värdering till verkligt värde att ingå i fond för verkligt värde till dess att instrumentet förfaller eller avyttras. Vid avyttring av tillgången redovisas ackumulerad vinst/förlust, som tidigare redovisats i eget kapital, i resultaträkningen.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper, dels finansiella skulder som utgör innehav för handelsändamål (se ovan), dels finansiella skulder som vid första redovisningstillfället identifierats som tillhörig till denna kategori (Fair Value Option). I den förstnämnda delkategorin ingår sparbankens derivat med negativt verkligt värde med undantag för derivat som är ett identifierat och effektivt säkringsinstrument. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen.

Andra finansiella skulder

Upplåning, inlåning samt övriga finansiella skulder, t ex leverantörsskulder, ingår i denna kategori. Skulderna värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Finansiella garantier

Sparbankens garantiavtal innebär att sparbanken har ett åtagande att ersätta innehavaren när innehavaren gör en förlust på grund av att specifik gäldenär inte fullgjort sina betalningar vid förfall till innehavaren i enlighet med ursprungliga eller ändrade avtalsvillkor.

Lånelöften

Med lånelöfte avses i detta sammanhang dels en ensidig utfästelse från sparbanken att ge ut ett lån med på förhand bestämda villkor (t ex ränta) där låntagaren kan välja om han/hon vill ha lånet eller inte. I det fall som lånelöftet lämnas till en låntagare där ett nedskrivningsbehov identifieras redan innan lånet betalats ut eller där utlåningsräntan inte täcker långivarens upplåningskostnader redovisar sparbanken en avsättning beräknad som det diskonterade värdet av framtida förväntade betalningar om detta belopp är större än det periodiserade värdet av eventuellt mottagna avgifter för det lämnade lånelöftet.

Derivat och säkringsredovisning

Sparbankens derivatinstrument har anskaffats för att säkra de risker för ränte- och valutakursexponeringar som sparbanken är utsatt för. För att uppfylla kraven på säkringsredovisning enligt IAS 39 krävs att det finns en entydig koppling till den säkrade posten. Vidare krävs att säkringen effektivt skyddar den säkrade posten, att säkringsdokumentation upprättats och att effektiviteten kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Säkringsredovisning får bara tillämpas om säkringsrelationen kan förväntas vara mycket effektiv och i efterhand ha haft en effektivitet som ligger inom spannet 80-125%. I de fall förutsättningarna för säkringsredovisning inte längre är uppfyllda redovisas derivatinstrumentet till verkligt värde med värdeförändringen via resultaträkningen.

Sparbanken tillämpar säkringsredovisning för de ekonomiska säkringsrelationer där resultateffekten enligt sparbankens uppfattning skulle bli alltför missvisande om säkringsredovisning inte tillämpas. För andra ekonomiska säkringar där resultatkonsekvensen av att inte tillämpa säkringsredovisning bedöms som mer begränsad tillämpas inte säkringsredovisning med bakgrund av det administrativa merarbete som säkringsredovisning innebär.

Samtliga derivat värderas till verkligt värde i balansräkningen. Ett inbäddat derivat värderas separat från värdekontraktet till verkligt värde om det inte är nära relaterat till värdekontraktet och om inte hela instrumentet värderas till verkligt värde där värdeförändringarna redovisas över resultaträkningen. Beroende på om säkringsredovisning tillämpas eller inte så redovisas värdeförändringarna på derivatet och den säkrade posten på olika sätt enligt nedan.

Sparbankens säkringsinstrument vid säkringsredovisning utgörs av räntetak. De poster som säkras och där säkringsredovisning tillämpas är, ett belopp av utlåning med räntetak (portföljsäkring). Den säkrade risken är risken för förändring i verkligt värde av att räntan överstiger kundens lånetak.

Säkring av verkligt värde (portfölj)

När ett säkringsinstrument används för säkring av ett verkligt värde redovisas derivatet till verkligt värde i balansräkningen och den säkrade tillgången/skulden redovisas också den till verkligt värde avseende den säkrade risken. Risken för förändring i verkligt värde i sparbankens redovisning härrör från utlåning med fast ränta, vilket ger upphov till ränterisk. Värdeförändringen på derivatet redovisas i resultaträkningen tillsammans med värdeförändringen på den säkrade posten i resultaträkningen under posten Nettoresultat av finansiella poster till verkligt värde. Orealiserade värdeförändringar på säkringsinstrumenten redovisas bland Nettoresultat av finansiella transaktioner och räntekuponger (såväl upplupen som betald) bland ränteintäkterna.

För säkringsrelationen tillämpas säkring till verkligt värde. Den portföljmetod som tillämpas innebär att lånefordringarna fördelas ut i olika tidsspann utifrån förväntade ränteomförhandlingstidpunkter. I varje tidsspann har sparbanken utsett det belopp som utifrån sparbankens riskhanteringsstrategi är lämpligt att säkra och de anskaffade säkringsinstrumenten fördelas ut i dessa tidsspann. Månatligen utförs en effektivitetstest av säkringsrelationerna genom en jämförelse förändringen i verkligt värde på säkringsinstrumentet med förändringen i verkligt värde på det säkrade beloppet med avseende på den säkrade risken (risken för förändring i swapräntan) i varje tidsspann. Om effektiviteten har varit inom 80-125 % redovisas en justering av värdet på det säkrade beloppet med den beräknade förändringen i verkligt värde på en separat rad i balansräkningen (Förändring i verkligt värde på räntesäkrad post i portföljsäkring). Till den del som säkringen inte varit effektiv redovisas detta i resultaträkningen. Om säkringsrelationen avbryts och den säkrade posten fortfarande finns i balansräkningen så påbörjas en periodisering enligt en rätlinjig metod på tidigare bokförda värdejusteringar.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

För ekonomisk säkring av fordran eller skuld mot valutakursrisk används valutaterminer. För skydd mot valutarisk tillämpas inte säkringsredovisning eftersom en ekonomisk säkring avspeglas i redovisningen genom att både den underliggande fordran eller skulden och säkringsinstrumentet redovisas till balansdagens terminkurser och valutakursförändringarna redovisas över resultaträkningen.

Kreditförluster och nedskrivningar på finansiella instrument

Nedskrivningsprövning för finansiella tillgångar

Vid varje rapporttillfälle utvärderar sparbanken om det finns objektiva belägg som tyder på att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning till följd av att en eller flera händelser (förlusthändelser) inträffat efter det att tillgången redovisas för första gången och att dessa förlusthändelser har en inverkan på de uppskattade framtida kassaflödena från tillgången eller gruppen med tillgångar. Objektiva belägg för att en finansiell tillgång eller grupp av tillgångar har ett nedskrivningsbehov innefattar observerbara uppgifter som kommer tillgångens innehavare till del angående följande förlusthändelser:

- a) betydande finansiella svårigheter hos emittenten eller gäldenär,
- b) ett avtalsbrott, såsom uteblivna eller försenade betalningar av räntor eller kapitalbelopp,
- c) beviljande av långivaren, av ekonomiska eller juridiska skäl som sammanhänger med låntagarens ekonomiska svårigheter, av en eftergift som långivaren annars inte hade övervägt,
- d) det blir sannolikt att låntagaren kommer att gå i konkurs eller annan finansiell rekonstruktion,
- e) upphörande av en aktiv marknad för tillgången i fråga på grund av finansiella svårigheter

Objektiva bevis utgörs dels av observerbara förhållanden som inträffat och som har en negativ inverkan på möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet, dels av betydande eller utdragen minskning av det verkliga värdet för en investering i en finansiell placering klassificerad som en finansiell tillgång som kan säljas.

Finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde

Sparbanken utvärderar om ett nedskrivningsbehov finns och om en kreditförlust ska redovisas på individuell basis för alla lån som är väsentliga. Sparbankens gräns för väsentlighet har för detta ändamål satts till 100 tkr.

En nedskrivning (kreditförlust) beräknas som mellanskillnaden mellan det diskonterade nuvärdet av förväntade framtida kassaflöden (inklusive kassaflöden från eventuellt i anspråkstagande av pant, även när i anspråkstagande inte är sannolikt), diskonterade med lånets ursprungliga effektivränta och lånets redovisade värde. Nedskrivningen redovisas som en kreditförlust i resultaträkningen.

För osäkra lånefordringar där det redovisade värdet efter nedskrivningar beräknas som det sammanlagda diskonterade värdet av framtida kassaflöden, redovisas förändringen av det nedskrivna beloppet som ränta till den del som ökningen inte beror på om ny bedömning av de förväntade kassaflödena. Vid en förändrad bedömning av förväntade framtida kassaflöden från ett osäkert lån mellan två bedömningstillfällen skall däremot denna förändring redovisas som kreditförlust eller återvinning.

För lån där en omförhandling av de ursprungliga lånevillkoren görs till följd att låntagaren har finansiella svårigheter redovisas som en kreditförlust om det diskonterade nuvärdet av kassaflödena enligt de omförhandlade lånevillkoren diskonterade med lånets ursprungliga effektivränta är lägre än redovisat värde på lånet. Om lånet efter omstrukturering förväntas återbetalas i enlighet med de omförhandlade villkoren så klassificeras lånet inte längre som osäkert.

Som objektiva belägg på att nedskrivningsbehov föreligger och att lånet är klassat som osäkert räknar sparbanken i allmänhet betalningar som är mer än 60 dagar försenade. Andra objektiva belägg kan vara information om betydande finansiella svårigheter som kommit sparbanken till kännedom genom analys av finansiella rapporter, inkomstdeklarationer eller på annat sätt i den löpande utvärderingen av kundens kreditvärdighet som ingår som en integrerad del i sparbankens system och rutiner för att hantera kreditrisk. Eftergifter till sparbankens låntagare som görs på grund av att låntagaren har finansiella svårigheter kan också utgöra objektiva belägg om att lånet är osäkert.

Det redovisade värdet efter nedskrivningar på tillgångar tillhörande kategorierna investeringar som hålles till förfall och lånefordringar och kundfordringar vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde beräknas som nuvärdet av framtida kassaflöden diskonterade med den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en kort löptid diskonteras inte. En nedskrivning belastar resultaträkningen.

Kategorin finansiella tillgångar som kan säljas

Egetkapitalinstrument som klassificerats som en finansiell tillgång som kan säljas, anses ha ett nedskrivningsbehov och skrivs ner om det verkliga värdet understiger anskaffningsvärdet med ett betydande belopp, eller när värdenedgången varit utdragen. Sparbanken betraktar en värdenedgång större än 20 % som betydande, och en period om minst 9 månader som utdragen.

Vid nedskrivning av ett egetkapitalinstrument som är klassificerat som en finansiell tillgång som kan säljas omföres tidigare redovisad ackumulerad vinst eller förlust i eget kapital till resultaträkningen.

Återföring av nedskrivningar

En nedskrivning återförs om det både finns bevis på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av det nedskrivna beloppet. En nedskrivning på en lånefordran återförs om låntagaren förväntas fullfölja alla kontraktuella betalningar i enlighet med ursprungliga eller omstrukturerade lånevillkor. Återföring av nedskrivningar på lån (kreditförluster) redovisas som en minskning av kreditförluster och specificeras särskilt i not.

Nedskrivningar av investeringar som hålles till förfall eller lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet objektivt kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Kategorin finansiella tillgångar som kan säljas

Nedskrivningar av eget kapitalinstrument som är klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, vilka tidigare redovisats i resultaträkningen återförs ej via resultaträkningen. Det nedskrivna värdet är det värde från vilket efterföljande omvärderingar görs, vilka redovisas direkt mot eget kapital. Nedskrivningar av räntebärande instrument, klassificerade som finansiella tillgångar som kan säljas, återförs över resultaträkningen om det verkliga värdet ökar och ökningen objektivt kan hänföras till en händelse som inträffade efter det att nedskrivningen gjordes.

Finansiella tillgångar som redovisas till anskaffningsvärde

En nedskrivning av en finansiell tillgång som redovisats till anskaffningsvärde återförs inte förrän instrumentet avyttras även om ett nedskrivningsbehov inte längre föreligger.

Bortskrivningar av lånefordringar

Lånefordringar som klassificerats som osäkra skrivs bort från balansräkningen när kreditförlusten anses vara konstaterad vilket är när konkursförvaltare lämnat uppskattning om utdelning i konkurs, ackordsförslag antagits eller fordran eftergivits på annat sätt.

Efter bortskrivning redovisas lånefordringarna inte längre i balansräkningen. Återvinning på tidigare redovisade bortskrivningar redovisas som en minskning av kreditförluster på resultatraden Kreditförluster netto.

Materiella tillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma sparbanken till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma Sparbanken till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet. Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, utrangeras och kostnadsförs i samband med utbytet. Reparationer kostnadsförs löpande.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod, mark skrivs inte av. Sparbanken tillämpar inte komponentavskrivning på rörelsefastigheter, eftersom effekten av övergången blir marginell. Främst beror detta på att rörelsefastigheternas andel av totala tillgångar är relativt liten.

Beräknade nyttjandeperioder;

- byggnader, rörelsefastigheter se nedan
- inventarier, verktyg och installationer 5 - 10 år

Rörelsefastigheterna består av ett antal komponenter med olika nyttjandeperioder. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 10-100 år på dessa komponenter. Den redovisningsmässiga skillnaden mellan att tillämpa olika avskrivningsperioder för fastigheternas beståndsdelar i förhållande till avskrivning enligt tidigare redovisningsregler är emellertid försumbar. Sparbanken har därför valt att tillämpa avskrivning av fastigheterna på 50 år, vilket överensstämmer med det skatterättsliga avdraget.

Ersättningar till anställda

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionering genom försäkring

Sparbankens pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal med Sparinstitutens Pensionskassa (SPK). Enligt IAS 19 är en avgiftsbestämd plan för ersättningar efter avslutad anställning enligt vilka Sparbanken betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda som hänför sig till anställdas tjänstgöring under innevarande period och tidigare.

En förmånsbestämd pensionsplan definieras som annan plan för ersättningar efter avslutad anställning än avgiftsbestämd plan. Pensionsplanen för sparbankens anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Sparbanken har dock gjort bedömningen att UFR 6 Pensionsplaner som omfattar flera arbetsgivare är tillämplig även för sparbankens pensionsplan hos SPK. Sparbanken saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Sparbankens förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt sparbanken under en period. Premier betalas till SPK baserat på aktuell lön. Årets kostnader för dessa försäkringspremier framgår av not 10.

Ansvarsförbindelser

En ansvarsförbindelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Avsättningar

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder osäkerhet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen. En avsättning redovisas i balansräkningen när det finns en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse, och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av det som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Där effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med skulden.

3 Finansiella risker

Styrelsen ansvarar ytterst för att sparbankens verksamhet bedrivs på ett sunt sätt och ansvarar för den övergripande kontrollen. Styrelsen ansvarar även för att lämplig organisation för riskhantering och intern kontroll upprättas. Såsom ytterst ansvarig för den interna kontrollen i sparbanken, fastställer styrelsen även policy och riktlinjer för de olika typer av finansiella risker som uppstår, såsom kredit-, marknads-, likviditets-, och operativa risker.

Sparbankens VD ansvarar övergripande för arbetet med risker innebärande att, regelverk ska upprättas för uppföljning, mätning, kontroll och rapportering samt att erforderliga resurser ska finnas tillgängliga. Ansvar kan delegeras till andra chefer eller funktionsansvariga.

Sparbankens riskhantering syftar till att identifiera och analysera de risker som sparbanken har i sin verksamhet och att för dessa sätta lämpliga begränsningar (limiter) samt att försäkra att det finns kontroll på plats. Riskerna bevakas och kontroller görs löpande att limiter inte överskrids. Riskpolicy och riskhanteringssystem ses över regelbundet för att kontrollera att dessa är ändamålsenliga. Genom utbildning och tydliga processer skapar sparbanken förutsättningar för en god riskkontroll, där varje anställd förstår sin roll och sitt ansvar.

I banken finns tre riskutskott. Utskott för Kreditrisker, Finansiella risker samt Operativa risker. Riskutskotten sammanträder varje kvartal. I utskotten finns styrelseledamöter som väljs på ett år i taget, därefter får de ett nytt riskområde att arbeta med. Ledamöterna väljs till utskotten, efter bankens årsstämma. Utskotten leds av operativa chefer i banken. Bankens IKU arbete integreras i utskottens arbete. Utskottens arbete går ut på att ansvarig chef inom de tre riskområdena sammanställer aktuella rapporter och underlag varje kvartal som analyseras i utskottet. Utifrån utskottens analyser sammanställs en övergripande riskrapport av Riskkontrollansvarig. Riskkontrollansvarig rapporterar i styrelsen.

Sparbankens oberoende riskkontrollfunktion ansvarar genom samordning och rapportering för att Styrelse och VD ska få en samlad bild av sparbankens riskexponering, kreditrisker, operativa risker och finansiella risker, för att därmed möjliggöra åtgärder och utveckling av strategier mot densamma samt uppföljning av vidtagna åtgärder.

Kreditrisk

Med kredit-/motpartsrisik avses risken att sparbanken inte erhåller betalning enligt överenskommelse och/eller kommer att göra en förlust på grund av motpartens oförmåga att infria sina förpliktelser. Detta omfattar också den risk som sparbanken tar på sig när sparbanken ställer ut finansiella garantier för att garantera en tredje parts betalningsfullgörande till innehavaren av den finansiella garantin. Till denna risk räknas också den risk som sparbanken har i förmedlade lån till Swedbank Hypotek. I detta sistnämnda fall är emellertid förlustrisken begränsad till under året intjänad förmedlingsprovision. Den bakomliggande transaktionen kan avse en kredit, en garanti, ett värdepapper eller ett derivatinstrument.

Styrelsen har det övergripande ansvaret för sparbankens kreditriskexponering. Styrelsen har i riktlinjer för kreditgivning inom vissa ramar delegerat ansvaret i form av limiter till olika kreditdelegationer.

Sparbankens kreditgivning präglas av högt uppställda mål med avseende på etik, kvalitet och kontroll. En genomgående princip är bl a att alla kreditbeslut i sparbanken normalt fattas av minst två personer. Trots att kreditrisken utgör sparbankens största riskexponering är sparbankens kreditförluster i förhållande till utestående kreditvolym jämförelsevis små.

Den avgörande bedömningsgrunden för sparbankens kreditgivning, som utifrån låntagarnas hemvist är till största delen geografiskt hänförliga till sparbankens verksamhetsområde, är låntagarnas återbetalningsförmåga. För att ytterligare minska risken är merparten av sparbankens krediter dessutom säkerställda med pantbrev i fastigheter och andra bankmässiga säkerheter. Sparbanken strävar efter en god riskspridning. För att begränsa kredit- och motpartsrisker i sparbankens värdepappersportfölj tillåts endast placeringar inom vissa beloppsmässiga ramar och endast i värdepapper med hög kreditvärdighet.

Större kreditengagemang (kredittagarens samtliga egna förbindelser och ansvarsförbindelser) omprövas minst en gång årligen i behörig kreditbeviljande instans. För större företagsengagemang tillämpas riskklassificering i samband med nybeviljning av kredit och i samband med den årliga omprövningen. Riskklassificeringssystemet innebär att krediterna klassificeras i olika riskklasser beroende på risken för obestånd och risken vid ett eventuellt obestånd.

Sparbankens rutiner för övervakning av förfallna betalningar och oreglerade fordringar syftar till att minimera kreditförlusterna genom en tidig upptäckt av betalningsproblem hos kredittagarna och en åtföljande snabb handläggning av förekommande kravärenden. Övervakningen sker med stöd av ett särskilt kravsystem som med automatik bevakar och påminner om när kravåtgärd är erforderlig.

Sparbankens kreditriskexponering brutto och netto samt koncentrationer med avseende på motparter samt lånefordringar per kategori av låntagare visas i tabeller på nästa sida.

Kreditriskexponering, brutto och netto 2013

	Total kreditrisk-exponering före nedskrivning	Nedskrivn/Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter avseende poster i balansräkningen	Total kreditrisk-exponering efter avdrag säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ²	12 295	0	12 295	12 295	0
Pantbrev i villa- och fritidsfastighet ³	620 792	962	619 830	604 601	15 229
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	186 904	0	186 904	181 742	5 162
Pantbrev i jordbruksfastigheter	206 271	2 351	203 920	203 470	450
Pantbrev i andra näringsfastigheter	296 844	1 362	295 482	294 207	1 275
Företagsintekning	299 903	944	298 959	307 711	-8 752
Övriga ⁵	792 598	1 765	790 833	9 171	781 662
varav: kreditinstitut	429 521	0	429 521	54	429 467
Summa	2 415 607	7 384	2 408 223	1 613 197	795 026
Värdepapper⁶					
- AAA	69 235	0	69 235	0	69 235
- AA	10 144	0	10 144	0	10 144
- A	71 290	0	71 290	0	71 290
- BBB eller lägre	119 303	0	119 303	0	119 303
- utan rating	86 155	0	86 155	0	86 155
Summa	356 127	0	356 127	0	356 127
Åtaganden					
Outnyttjad del av bev krediter	244 760	0	244 760	0	244 760
Utställda lånelöften	72 353	0	72 353	0	72 353
Finansbolagsprodukter	17 467	0	17 467	0	17 467
Utställda finansiella garantier	15 535	0	15 535	0	15 535
Summa	350 115	0	350 115	0	350 115
Total kreditriskexponering	3 121 849	7 384	3 114 465	1 613 197	1 501 268

Kreditriskexponering, brutto och netto 2012

	Total kreditrisk-exponering före nedskrivning	Nedskrivn/Avsättning	Redovisat värde	Värde av säkerheter avseende poster i balansräkningen	Total kreditrisk-exponering efter avdrag säkerheter
Krediter¹ mot säkerhet av:					
Statlig och kommunal borgen ²	14 125	0	14 125	14 125	0
Pantbrev i villa- och fritidsfastighet ³	511 885	454	511 431	493 198	18 233
Pantbrev i flerfamiljsfastigheter ⁴	163 642	0	163 642	163 365	277
Pantbrev i jordbruksfastigheter	207 159	2 588	204 571	201 948	2 623
Pantbrev i andra näringsfastigheter	272 821	1 141	271 680	269 003	2 677
Företagsintekning	360 885	5 273	355 612	363 268	-7 656
Övriga ⁵	715 272	3 181	712 091	10 718	701 373
varav: kreditinstitut	385 480	0	385 480	0	385 480
Summa	2 245 789	12 637	2 233 152	1 515 625	717 527
Värdepapper⁶					
- AAA	51 189	0	51 189	0	51 189
- AA	40 858	0	40 858	0	40 858
- A	96 989	0	96 989	0	96 989
- BBB eller lägre	19 984	0	19 984	0	19 984
- utan rating	204 085	0	204 085	0	204 085
Summa	413 106	0	413 106	0	413 106
Derivat					
- A	1	0	1	0	1
Summa	1	0	1	0	1
Åtaganden					
Outnyttjad del av bev krediter	226 098	0	226 098	0	226 098
Utställda lånelöften	53 484	0	53 484	0	53 484
Finansbolagsprodukter	13 819	0	13 819	0	13 819
Utställda finansiella garantier	17 161	0	17 161	0	17 161
Summa	310 562	0	310 562	0	310 562
Total kreditriskexponering	2 969 458	12 637	2 956 821	1 515 625	1 441 196

¹ Med kredit avses fordringar och andra placeringar i värdepapper, dock ej aktier, i balansräkningen samt kreditåtaganden utanför balansräkningen, exempelvis, garantier och borgensåtaganden. Säkerheterna är upptagna till bedömda marknadsvärden vid utlåningstillfället eller senare uppdatering.

² inklusive krediter till stat och kommun

³ inklusive bostadsrätter

⁴ inklusive bostadsrättsföreningar

⁵ inklusive krediter utan säkerhet samt ej utnyttjade krediter i räkning

⁶ enligt Standard and Poor's rating

Kreditkvalitet

Vid kreditberedning använder sig sparbanken av riskklassificeringsmodeller för företagskrediter resp scoringsmodeller för privatkrediter. Modellerna är en sammanvägning av återbetalningsförmåga, sparande och skötsamhet. Beräkningsmetoderna och antalet förfallna krediter visar att sparbanken har en god kreditkvalitet både inom företag- och privatsegmentet.

Oreglerade och osäkra fordringar

	2013	2012
Lånefordringar per kategori av låntagare		
Lånefordringar, brutto		
- företagssektor	941 364	919 759
- hushållssektor	1 044 727	937 667
- varav enskilda företagare	356 655	351 308
- övriga	0	2 964
Summa	1 986 091	1 860 390
varav:		
Oreglerade lånefordringar som ingår i osäkra lånefordringar	15 583	7 928
- företagssektor	9 439	4 506
- hushållssektor	6 144	3 422
Osäkra lånefordringar	26 609	34 718
- företagssektor	14 763	21 444
- hushållssektor	11 846	13 274
Avgår:		
Specifika nedskrivningar för individuellt värderade fordringar	7 384	12 637
- företagssektor	2 311	7 095
- hushållssektor	5 073	5 542
Lånefordringar, nettoredovisat värde		
- företagssektor	939 053	912 664
- hushållssektor	1 039 654	932 125
varav enskilda företagare	356 655	351 308
- övriga	0	2 964
Summa	1 978 707	1 847 753

Osäkra fordringar/garantier avser fordringar/garantier som har förfallna belopp äldre än 60 dagar eller där andra omständigheter medför osäkerhet om värdet. Andra omständigheter kan vara tex konkursfordringar eller då kund har gjort betalningsinställelse samt då reservering gjorts för befarad kreditförlust trots att ovanstående kriterier inte är uppfyllda.

Likviditetsrisk

Banken ska hålla en enskild reserv av högkvalitativa likvida tillgångar som kan användas för att säkra bankens kortsiktiga betalningsförmåga vid bortfall eller försämrad tillgång till vanligtvis tillgängliga finansieringskällor. Tillgångarna i reserven får inte vara ianspråkta som säkerheter.

Storleken på likviditetsreserven ska vara sådan att det är möjligt för banken att stå emot en allvarlig likviditetspåfrestande utan att behöva ändra sin affärsmodell. Likviditetsreserven ska bestå av sådana tillgångar att likviditet kan skapas på kort sikt till förutsägbara värden. Dessa tillgångar ska kunna skapas på kort sikt på privata marknader och vara belåningsbara i Riksbanken. Inlåningsmedel i annan bank som är tillgänglig påföljande dag kan medräknas i likviditetsreserven.

Likviditetsreserven bör enligt bankens Kapitalpolicy inte understiga 12 % av inlåningen. Per 2013-12-31 var bankens likviditetsreserv 19,8 %. Om likviditetsreserven understiger kravet skall åtgärdsplan upprättas. Enligt bankens beredningsplan för likviditet bör inte bankens inlåning understiga 110 % av utlåningen.

Sparbankens bedömning är att de förväntade tidpunkterna för återvinning eller bortbokning av samtliga tillgångar och skulder i stort sammanfaller med återstående löptid. Skulder till kreditinstitut förväntas återvinnas omgående. För kassa, övriga tillgångar och skulder, upplupna intäkter och kostnader bedöms återvinningstidpunkterna inte överstiga ett år.

Sparbankens likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på tillgångar och skulder framgår av tabellen på nästa sida. Även den kassaflydesanalys, som finns intagen på sidan 9 i årsredovisningen, belyser sparbankens likviditetssituation.

Likviditetsexponering, 2013

Tillgångar	Kontraktuell återstående löptid							Återstående löptid i genomsnitt, mån	Totalt Redovisat värde
	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid			
Kassa	5 959	0	0	0	0	0	0	5 959	
Utlåning till kreditinstitut	339 517	30 000	60 000	0	0	0	0	429 517	
Utlåning till allmänheten	177 086	67 265	136 959	459 214	1 138 130	0	59	1 978 654	
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring	0	0	25	29	0	0	7	54	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	60 001	10 138	265 184	20 804	0	32	356 127	
Materiella tillgångar	0	0	0	0	0	93 071	0	93 071	
Övriga tillgångar	0	0	0	0	0	5 114	0	5 114	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	0	0	0	0	0	10 105	0	10 105	
Summa tillgångar	522 562	157 266	207 122	724 427	1 158 934	108 290		2 878 601	
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	1 316	0	0	0	0	0	0	1 316	
Inlåning från allmänheten	2 394 400	41 931	26 753	5 972	0	0	0,2	2 469 056	
Övriga skulder	0	0	0	0	0	389 959	0	389 959	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0	0	0	0	0	9 020	0	9 020	
Avsättningar	0	0	0	0	0	9 250	0	9 250	
Summa skulder och eget kapital	2 395 716	41 931	26 753	5 972	0	408 229		2 878 601	
Lånelöften	0	32 848	39 505	0	0	0	5,6	0	
Total skillnad	-1 873 154	82 487	140 864	718 455	1 158 934	-299 939		0	

Likviditetsexponering, 2012

Tillgångar	Kontraktuell återstående löptid							Återstående löptid i genomsnitt, mån	Totalt Redovisat värde
	På anfordran	Högst 3 mån	Längre än 3 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan löptid			
Kassa	5 646	0	0	0	0	0	0	5 646	
Utlåning till kreditinstitut	270 177	95 149	20 154	0	0	0	0	385 480	
Utlåning till allmänheten	247 803	49 486	126 291	451 958	971 972	0	55	1 847 511	
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring	0	0	67	175	0	0	15	242	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	154 621	85 271	163 078	10 136	0	20	413 106	
Materiella tillgångar	0	0	0	0	0	23 112	0	23 112	
Övriga tillgångar	0	0	0	0	0	8 117	0	8 117	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	0	0	0	0	0	9 220	0	9 220	
Summa tillgångar	523 626	299 256	231 783	615 211	982 108	40 450		2 692 434	
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	182	0	0	0	0	0	0	182	
Inlåning från allmänheten	2 246 387	53 899	23 005	6 076	0	0	0	2 329 367	
Övriga skulder	0	0	0	0	0	343 565	0	343 565	
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	0	0	0	0	0	9 903	0	9 903	
Avsättningar	0	0	0	0	0	9 417	0	9 417	
Summa skulder och eget kapital	2 246 569	53 899	23 005	6 076	0	362 885		2 692 434	
Lånelöften	0	39 407	14 077	0	0	0	3	0	
Total skillnad	-1 722 943	205 950	194 701	609 135	982 108	-322 436		0	

De förväntade tidpunkterna för återvinning eller bortbokning av samtliga tillgångar och skulder sammanfaller med återstående löptid, förutom för inlåning från allmänheten där de erfarenhetsmässigt beräknas kvarstå i balansräkningen.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är att risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Det finns tre typer av marknadsrisk: valutarisk, ränterisk och andra prISRISKER. I finansiell verksamhet utgörs de viktigaste marknadsriskerna ränterisker, valutarisker och aktiekursrisker (prISRISK). I sparbankens fall utgör ränterisken och aktiekursrisken den övervägande marknadsrisken.

Ränterisk definieras som risken för att marknadsvärdet på sparbankens fastförräntande tillgångar sjunker då marknadsräntan stiger. Graden av ränterisk, eller prISRISK, ökar med åtagandets löptid. En annan form av ränterisk är inkomstrisken, d v s risken för att räntenettet försämras i ett förändrat ränteläge genom att räntebindningstiden är olika för tillgångar och skulder.

Valutarisk uppstår till följd av att tillgångar och skulder i samma utländska valuta storleksmässigt inte överensstämmer.

Aktiekursrisk är risken för att marknadsvärdet på en aktieplacering sjunker till följd av samhällsekonomiska faktorer.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadsräntor. Ränterisk kan således dels bestå av förändring i verkligt värde, prISRISK, dels förändringar i kassaflöde, kassaflödesrisk. En betydande faktor som påverkar ränterisken är räntebindningstiden. Långa räntebindningstider motverkar kassaflödesrisken men ökar prISRISKEN. Kortare räntebindningstider motverkar prISRISKEN men ökar kassaflödesrisken.

I enlighet med sparbankens riskpolicy kontrolleras de finansiella riskerna i verksamheten med limiter. Beträffande ränteriskerna innebär detta t ex att räntebindningstiderna på sparbankens räntebärande placeringar måste hålla sig inom vissa tids- och beloppsmässiga ramar. Ett sätt att indikativt mäta ränterisken är den skapadanalys, som återfinns nedan, som visar räntebindningstiderna för sparbankens tillgångar och skulder i balansräkningen samt poster utanför balansräkningen. Analysen visar att vid en förändring av marknadsräntan med en procentenhet minskar/ökar räntenettet för kommande 12-månadersperiod med 2 389 tkr.

Enligt finanspolicy skall sparbankens ränterisk uttryckt som duration i eget kapital inte överstiga 5 år. Per den 31 december 2013 var durationen i eget kapital 0,29 år.

2013

Räntebindningstider för tillgångar och skulder - Ränteexponering

Tillgångar	Högst 1 mån	Längre än		Längre än 6 mån men högst 1 år	Längre än 1 år men högst 3 år	Längre än 3 år men högst 5 år	Längre än 5 år	Utan ränta	Totalt
		Längre än 1 mån men högst 3 mån	3 mån men högst 6 mån						
Kassa och tillgodohavanden	0	0	0	0	0	0	0	5 959	5 959
Utlåning till kreditinstitut	339 517	90 000	0	0	0	0	0	0	429 517
Utlåning till allmänheten	1 943 708	6 558	5 739	3 612	19 037	0	0	0	1 978 654
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	29 976	326 151	0	0	0	0	0	0	356 127
Övriga tillgångar	0	0	0	0	0	0	0	108 290	108 290
Summa	2 313 201	422 709	5 793	3 612	19 037	0	0	114 249	2 878 601
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	281	0	0	0	0	0	0	1 035	1 316
Inlåning från allmänheten	2 396 726	28 079	17 469	12 878	5 972	0	0	7 932	2 469 056
Övriga skulder	0	0	0	0	0	0	0	28 876	28 876
Eget kapital	0	0	0	0	0	0	0	379 353	379 353
Summa skulder och eget kapital	2 397 007	28 079	17 469	12 878	5 972	0	0	417 196	2 878 601
Differens tillgångar och skulder	-83 806	394 630	-11 676	-9 266	13 065	0	0	-302 947	
Räntederivat, fast ränta erhålls ¹	10	0	0	0	0	0	0	0	0
Räntederivat, fast ränta erläggs ²	0	0	0	0	0	10	0	0	0
Kumulativ exponering	-83 796	310 834	299 158	289 892	302 957	302 947	302 947		

2012

Räntebindingstider för tillgångar och skulder - Ränteexponering

Tillgångar	Högst 1 mån	Längre än 1	Längre än	Längre än 6	Längre än 1 år	Längre än 3	Längre än 5	Utan ränta	Totalt
		mån men högst 3 mån	3 mån men högst 6 mån	mån men högst 1 år	1 år men högst 3 år	år men högst 5 år	år		
Kassa och tillgodohavanden	0	0	0	0	0	0	0	5 646	5 646
Utlåning till kreditinstitut	270 177	95 149	20 154	0	0	0	0	0	385 480
Utlåning till allmänheten	1 827 559	2 202	4 685	532	12 532	0	0	0	1 847 510
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring	0	242	0	0	0	0	0	0	242
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	0	333 850	49 706	19 740	0	0	0	9 810	413 106
Övriga tillgångar	0	0	0	0	0	0	0	40 450	40 450
Summa	2 097 736	431 443	74 545	20 272	12 532	0	0	55 906	2 692 434
Skulder									
Skulder till kreditinstitut	182	0	0	0	0	0	0	0	182
Inlåning från allmänheten	2 254 723	36 622	16 208	7 451	6 076	0	0	8 287	2 329 367
Övriga skulder	0	0	0	0	0	0	0	31 096	31 096
Eget kapital	0	0	0	0	0	0	0	331 789	331 789
Summa skulder och eget kapital	2 254 905	36 622	16 208	7 451	6 076	0	0	371 172	2 692 434
Differens tillgångar och skulder	-157 169	394 821	58 337	12 821	6 456	0	0	-315 266	
Kumulativ exponering	-157 169	237 652	295 989	308 810	315 266	315 266	315 266		

Valutarisk

Valutarisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i valutakurser. I balansräkningen finns valutarisk i mindre volymer resevaluta, placeringar, in- och utlåning samt valutaterminer. Dessa positioner är till övervägande delen täckta genom identiska motaffärer med Swedbank, varför valutarisken är marginell. I sparbankens resultaträkning ingår valutakursdifferenser med 871 tkr (843 tkr) under nettoresultat av finansiella transaktioner i rörelseresultatet.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från en aktie varierar på grund av förändringar i marknadspriser (oavsett om förändringarna orsakas av faktorer relaterade specifikt till den aktien eller dess emittent, eller faktorer som påverkar alla liknande finansiella instrument som handlas på marknaden).

Sparbanken är utsatt för aktiekursrisk till följd av aktieinnehavet i Swedbank. En generell förändring med en procentenhet av aktiekursen beräknas påverka sparbankens egna kapital med 1 273 tkr (644 tkr).

Operativa risker

Med operativ risk avses risken för att fel eller brister i administrativa rutiner leder till oväntade ekonomiska eller förtroendemässiga förluster. Dessa kan exempelvis orsakas av bristande intern kontroll, bristfälliga system eller teknisk utrustning. Även risken för oegentligheter, internt eller externt, ingår i den operativa risken.

De operativa riskerna motverkas genom intern kontroll. Upprätthållandet av en god intern kontroll är en ständigt pågående process i sparbanken, som bl a omfattar

- kravet på att det skall finnas ändamålsenliga rutiner och instruktioner,
- klart definierad ansvars- och arbetsfördelning för medarbetarna,
- IT-stöd i form av ekonomi-, kredit- och inlåningssystem med inbyggda maskinella avstämningar och kontroller,
- behörighetssystem,
- interna informations- och rapporteringssystem för att bl a tillgodose ledningens krav på information om exempelvis sparbankens riskexponering, samt
- informationssäkerhet och fysisk säkerhet för att skydda sparbankens och kundernas tillgångar.

Säkring av verkligt värde

Förändring i verkligt värde på säkrad post med avseende på säkrad risk och på säkringsinstrument (derivat) framgår i noten.

4 Räntenetto

	2013	2012
Ränteintäkter		
Utlåning till kreditinstitut	5 502	8 437
Utlåning till allmänheten	80 041	91 200
Räntebärande värdepapper	8 054	4 542
Övriga	24	4
Summa	93 621	104 184
<i>varav: ränteintäkt från finansiella poster ej värderade till verkligt värde via RR</i>	<i>80 079</i>	<i>91 458</i>
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut	-118	-96
Inlåning från allmänheten	-23 584	-34 343
<i>varav: kostnad för insättningsgaranti</i>	<i>-1 807</i>	<i>-1 680</i>
Övriga	-941	-905
Summa	-24 643	-35 344
Summa räntenetto	68 978	68 839
Räntemarginal (Totala ränteintäkter i % av medelomslutning (MO) minus totala räntekostnader i % av MO exkl. genomsnittligt eget kapital och obeskattade reserver)	2,33	2,52
Placeringsmarginal (Räntenetto i % av MO)	2,46	2,72

5 Erhållna utdelningar

Swedbank	3 481	530
Sparbankernas Försäkring AB	52	0
Indecap	90	76
Summa	3 623	606

6 Provisionsintäkter¹

Betalningsförmedlingsprovisioner	5 408	6 116
Utlåningsprovisioner	7 741	7 551
Inlåningsprovisioner	2 241	2 090
Provisioner avseende utställda finansiella garantier	220	216
Värdepappersprovisioner	9 292	7 662
Övriga provisioner	6 652	5 992
Summa	31 554	29 626

7 Provisionskostnader¹

Betalningsförmedlingsprovisioner	-2 499	-3 053
Värdepappersprovisioner	-1 343	-1 207
Övriga provisioner	-375	-395
Summa	-4 217	-4 655

8 Nettoresultat av finansiella transaktioner

Räntebärande värdepapper	6 203	1 915
Andra finansiella instrument	-97	262
Valutakursförändringar	871	843
Summa	6 976	3 020

	Via resultat- räkning	Via resultat- räkning
Nettovinst/nettoförlust uppdelat per värderingskategori		
Finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen	6 203	2 161
Förändring i verkligt värde på säkrad post med avseende på den säkrade risk i säkringar av verkligt värde	-97	17
Valutakursförändringar	871	843
Summa	6 976	3 020

Nettovinst eller förlust på finansiella tillgångar som kan säljas som redovisats i övrigt totalresultat	15 497	3 806
---	--------	-------

¹ Inga avgiftsintäkter eller kostnader härrör från finansiella tillgångar eller skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen

9 Övriga rörelseintäkter

	2013	2012
Realisationsvinst vid avyttring av materiella tillgångar	320	0
Övriga rörelseintäkter	846	75
Summa	1 166	75

10 Allmänna administrationskostnader

Personalkostnader, tkr		
- löner och arvoden	-21 470	-24 694
- sociala avgifter	-7 832	-8 961
- kostnad för pensionspremier	-3 605	-4 178
- andra pensionskostnader	0	-444
- avsättning resultatandel, inkl. löneskatt	-3 393	0
- övriga personalkostnader	-2 180	-2 556
Summa personalkostnader	-38 480	-40 833
Övriga allmänna administrationskostnader		
- porto och telefon	-673	-738
- IT-kostnader	-8 367	-8 880
- konsulttjänster	-1 835	-1 822
- inhyrd personal	0	-8
- revision	-890	-926
- hyror och andra lokalkostnader	-1 478	-1 480
- fastighetskostnader	-1 102	-1 130
- övriga	-2 381	-2 229
Summa övriga allmänna administrationskostnader	-16 726	-17 213
Summa	-55 206	-58 046

Löner, andra ersättningar och sociala kostnader, tkr

	2013		2012	
	Sparbanke ns ledning	Övriga anställda	Sparbankens ledning	Övriga anställda
Löner	5 929	15 541	8 720	15 974
Sociala kostnader	2 358	5 473	3 247	5 714
Summa	8 287	21 014	11 967	21 688

Av sparbankens pensionskostnader avser 1 405 (2 070) sparbankens ledning

Ledande befattningshavares ersättningar

Berednings- och beslutsprocess

Ersättning till verkställande direktör beslutas av styrelsen. Ersättning till andra ledande befattningshavare beslutas av verkställande direktör, i vissa fall efter samråd med ordförande.

Lön och arvoden

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår fast arvode och sammanträdesarvode enligt sparbanksstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller styrelsearvode. Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, avsättning till vinstandelsstiftelse (gäller ej VD), övriga förmåner samt pension. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör bankledningen.

Ersättningar och övriga förmåner under året till ledande befattningshavare

	2013					
	Grundlön / styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Vinstandels stiftelse	Summa
<i>tkr</i>						
Örjan Andersson, ordförande	89	156	0	0	0	245
Bo Söderlund, vice ordförande	36	70	0	0	0	106
Arne Hedlund, vice ordförande	36	73	0	0	0	109
Lars-Göran Karlsson	27	57	0	0	0	84
Birgitta Olsson-Hedlund	27	60	0	0	0	87
Helena Blom, ny	20	60	0	0	0	80
Henric Chef, ny	20	40	0	0	0	60
Maria Gullersbo	27	58	0	0	0	85
Hans Andersson	8	20	0	0	0	28
Verkställande direktör	1 248	0	3	397	0	1 648
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	3 609	0	57	1 008	467	5 141
Summa	5 147	594	60	1 405	467	7 673

Ersättningar och övriga förmåner under året till ledande befattningshavare

2012

tkr	Grundlön / styrelse- arvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensionskostnad	Avgångs- vederlag	Summa
Mats Josefsson, avg ordförande,	14	27	0	0	0	41
Örjan Andersson, ny ordförande	43	72	0	0	0	115
Bo Söderlund, vice ordförande	22	98	0	0	0	120
Arne Hedlund	22	87	0	0	0	109
Birgitta Olsson-Hedlund	18	54	0	0	0	72
Hans Andersson	18	54	0	0	0	72
Lars-Göran Karlsson	18	86	0	0	0	104
Maria Gullersbo, ny	13	48	0	0	0	61
M Lindh, VD t o m 2012-02	1 810	0	0	1 039	2 106	4 955
J Nyberg, stf VD	765	0	8	212	0	985
Verkställande direktör	357	0	0	90	0	447
Andra ledande befattningshavare (6 personer)	2 896	0	19	729	0	3 644
Summa	5 996	526	27	2 070	2 106	10 725

Rörlig ersättning

Banken har rörlig ersättning kopplat till resultatandelar, vilket sker på samma villkor för alla medarbetare, undantaget VD, Riskkontroll och Compliance som ej får rörlig ersättning kopplat till bankens lönsamhet. Personal som inte ingår i den verkställande ledningen eller utgör särskild reglerad personal har rätt att vid utbetalningstillfället välja att antingen ta ut hela beloppet som rörlig ersättning i kontanter eller låta banken placera pengarna i resultatandelsstiftelsen Guldeken. En placering i Guldeken innebär en inlåst fondplacering under minst fem år. Övriga förmåner avser tjänstebil och ränteförmån. Upplysningar om ersättningar i enlighet med FFFS 2011:1 lämnas på bankens hemsida www.sodradalarnassparbank.se

Pensionsförpliktelser mm

VD har rätt att avgå med pension vid 60 års ålder med pensionsbelopp enligt individuellt avtal. Pensionsförsäkringspremier för VD uppgår till 397 tkr under året.

Bankens har en utestående pensionsförpliktelse för föregående VD under perioden mellan 60 och 65 år som per 2013-12-31 uppgick till 3,7 mkr exkl löneskatt. Motsvarande belopp är säkrad genom inbetalning i en kapitalförsäkring.

Vid uppsägning från Sparbankens sida har verkställande direktör rätt till lön under uppsägningstiden, som är 12 månader. Verkställande direktören har därutöver rätt till avgångsvederlag om 12 månadslöner. Vid uppsägning från Sparbankens sida efter det att verkställande direktören uppnått 55 års ålder utgår ytterligare sex månadslöner i avgångsvederlag.

Lån till ledande befattningshavare

	2013	2012
Verkställande direktör och ställföreträdande verkställande direktör	722	437
Styrelseledamöter och ersättare	1 498	3 296
Summa	2 220	3 733

Samtliga lån avser lån med fullgod pantsäkerhet eller borgen. Lånevillkoren överensstämmer med dem som normalt tillämpas vid kreditgivning till allmänheten eller till övrig personal.

Medelantalet anställda

	2013	2012
Sparbanken		
- varav kvinnor	27	28
- varav män	16	19
Totalt	43	47

Könsfördelning i ledningen

	2013	2012
Styrelsen		
- antal kvinnor	4	3
- antal män	6	6
Övriga ledande befattningshavare inkl verkställande direktören		
- antal kvinnor	4	3
- antal män	4	4

Arvode och kostnadsersättning till revisorer

KPMG - Intern revision		
Revisionsuppdrag	739	631
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
LR E Olhans Revisionsbyrå AB - Jan-Erik Olhans		
Revisionsuppdrag	0	23
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Deloitte - Jan Larsson, Jan Palmqvist		
Revisionsuppdrag	264	233
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på sparbankens revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

11 Övriga rörelsekostnader

	2013	2012
Avgifter till centrala organisationer	-882	-1 002
Försäkringskostnader	-1 339	-622
Säkerhetskostnader	-521	-395
Marknadsföringskostnader	-1 343	-2 669
Realisationsförlust vid avyttring av materiella tillgångar	0	0
Övriga rörelsekostnader	-1 047	-1 507
Summa	-5 132	-6 195

12 Kreditförluster, netto

Specifik nedskrivning för individuellt värderade lånefordringar

Årets bortskrivning för konstaterade kreditförluster	-8 522	-9 953
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	6 746	8 232
Årets nedskrivning för kreditförluster	-2 553	-5 699
Inbetalt på tidigare konstaterade kreditförluster	246	735
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	1 760	2 203
Årets nettokostnad för kreditförluster	-3 024	-4 482

13 Bokslutsdispositioner

Avsättning till periodiseringsfond	0	-7 000
Återföring av periodiseringsfond	7 000	0
Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan	3	-127
Summa	7 003	-7 127

14 Skatter

Redovisat i resultaträkningen	2013	2012
Aktuell skattekostnad (-)/skatteintäkt (+)		
Periodens skattekostnad	-10 410	-5 628
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	0	-477
Uppskjuten skattekostnad (-) /skatteintäkt (+)	-197	202
Totalt redovisad skattekostnad	-10 607	-5 902

Avstämning av effektiv skatt

	2013	2013	2012	2012
	%		%	
Resultat före skatt		50 676		20 657
Skatt enligt gällande skattesats	22,0%	11 149	26,3%	5 433
Ej avdragsgilla kostnader	0,1%	64	1,8%	373
Ej skattepliktiga intäkter	-1,6%	-819	-0,9%	-178
Skatt hänförlig till tidigare år	0,0%	0	2,3%	477
Schablonränta på periodiseringsfond	0,03%	16	0,0%	0
Övrigt	0,0%	0	0,0%	0
Redovisad effektiv skatt	20,5%	10 411	29,6%	6 105

Ingen skatt är hänförlig till övrigt totalresultat

15 Utlåning till kreditinstitut

	2013	2012
Swedbank		
- svensk valuta	276 879	182 922
- utländsk valuta	9 071	12 007
Övriga	143 567	190 551
Summa	429 517	385 480

16 Utlåning till allmänheten

Utestående fordringar, brutto		
- svensk valuta	1 985 588	1 860 147
- utländsk valuta	503	243
Summa	1 986 091	1 860 390
Varav: osäkra	26 609	34 178
individuellt nedskrivning (specifikation se nedan)	7 384	12 637
Redovisat värde, netto	1 978 707	1 847 753

Förändring av nedskrivningar

Ingående balans 1 januari 2013

	Individuellt värderade osäkra lånefordringar	Gruppvis värderade osäkra lånefordringar	Summa
Ingående balans 1 januari 2013	12 637	0	12 637
Årets nedskrivning för kreditförluster	3 254	0	3 254
Återförda ej längre erforderliga nedskrivningar för kreditförluster	-6 746	0	-6 746
Återförda tidigare gjorda nedskrivningar för kreditförluster som i årets bokslut redovisas som konstaterade förluster	-1 760	0	-1 760
Utgående balans 31 december 2013	7 384	0	7 384

17 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	2013		2012	
	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde
Obligationer och andra räntebärande värdepapper				
- svenska bostadsinstitut	69 235	69 235	41 124	41 124
- icke finansiella företag	136 479	136 479	204 273	204 273
- finansiella företag	150 413	150 413	167 710	167 710
- varav förlagslån	10 324	10 324	10 135	10 135
Summa	356 127	356 127	413 106	413 106
varav: Noterade värdepapper på börs		356 127		413 106
Positiv skillnad till följd av att bokförda värden överstiger nominella värden		1 880		2 106
Negativ skillnad till följd av att bokförda värden understiger nominella värden		0		0

18 Aktier och andelar

	2013		2012	
	Antal	Börsvärde	Antal	Börsvärde
Fonder		19 832		0
För skydd av fordran		0		0
Övriga		67 994		16 941
Summa aktier och andelar		87 827		16 941
varav: Noterade värdepapper på börs		83 472		12 883
Onoterade värdepapper		4 355		4 058
Företag				Redovisat värde
Aktier				
- Swedbank AB	351 600	63 640		63 640
- Sparbankernas Kort AB	121	0		121
- Sparbankernas Försäkring AB	962	0		1 083
- Indecap AB	10	0		2 576
- Svealands Risk & Compliance AB	10 000	0		10
- Dalarnas lokala kreditgarantiförening	200	0		100
Bostadsrätter				
- Bostadsrättsbevis	1	0		465
Fonder		19 832		19 832
Summa		362 894		87 827

19 Materiella tillgångar

	Inventarier	Byggnader / mark	Totalt
<i>Anskaffningsvärde</i>			
Ingående balans 2012-01-01	16 491	7 001	23 492
Förvärv	1 693	0	1 693
Avyttringar	-28	0	-28
Utgående balans 2012-12-31	18 156	7 001	25 157
Ingående balans 2013-01-01	18 156	7 001	25 157
Förvärv	121	0	121
Avyttringar	-1 400	0	-1 400
Utgående balans 2013-12-31	16 876	7 001	23 877
<i>Avskrivningar</i>			
Ingående balans 2012-01-01	-14 077	-3 932	-18 009
Årets avskrivningar	-865	-140	-1 005
Avyttringar	28	0	28
Utgående balans 2012-12-31	-14 914	-4 072	-18 986
Ingående balans 2013-01-01	-14 914	-4 072	-18 986
Årets avskrivningar	-905	-140	-1 045
Avyttringar och utrangeringar	1 397	0	1 397
Utgående balans 2013-12-31	-14 422	-4 212	-18 634
Redovisade värden			
Per 2012-01-01	2 414	3 069	5 483
Per 2012-12-31	3 242	2 929	6 171
Per 2013-01-01	3 242	2 929	6 171
Per 2013-12-31	2 455	2 789	5 244
Taxeringsvärden			
Taxeringsvärden, byggnader		2013-12-31 3 193	2012-12-31 3 067

20 Övriga tillgångar

	2013	2012
Fondlikvidfordringar	0	64
Förfallna räntefordringar	5	3
Övriga tillgångar	4 103	3 783
Summa	4 108	3 850

21 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Förutbetalda kostnader	466	463
Upplupna ränteintäkter	2 629	2 649
Upplupna provisionsintäkter	6 996	6 103
Övrigt	14	6
Summa	10 105	9 220

22 Skulder till kreditinstitut

Swedbank AB		
- utländsk valuta	281	181
Övriga	1 035	1
Summa	1 316	182
Beviljad limit hos Swedbank	50 000	50 000
Varav: kontokredit	50 000	50 000

23 Inlåning från allmänheten	2013	2012		
Allmänheten				
- svensk valuta	2 459 800	2 317 337		
- utländsk valuta	9 255	12 029		
Summa	2 469 056	2 329 367		
Inlåningen per kategori av kunder				
Offentlig sektor	124 347	87 136		
Företagssektor	497 879	442 880		
Hushållssektor	1 776 075	1 745 093		
varav: enskilda företagare	462 102	413 712		
Övriga	70 755	54 258		
Summa	2 469 056	2 329 367		
24 Övriga skulder				
Preliminärskatt räntor	4 952	7 317		
Anställdas källskattemedel	784	904		
Övriga skulder	2 917	3 555		
Summa	8 653	11 776		
25 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter				
Upplupna räntekostnader	1 265	1 614		
Övriga upplupna kostnader	7 718	8 247		
Förutbetalda intäkter	37	42		
Summa	9 020	9 903		
26 Avsättning för pensioner och liknande förplikteler				
Avsättning för pensioner, inkl särskild löneskatt	4 572	4 572		
Totalt	4 572	4 572		
27 Övriga avsättningar	2013	2012		
Avsättning till allmännyttiga ändamål	4 679	4 845		
Totalt	4 679	4 845		
28 Obeskattade reserver				
Akkumulerade avskrivningar utöver plan:				
Ingående balans 1 januari	745	618		
Årets avskrivningar utöver plan	-3	127		
Utgående balans 31 december	742	745		
Periodiseringsfonder				
Avsatt vid taxering 2013	0	7 000		
Utgående balans 31 december	0	7 000		
Summa obeskattade reserver	742	7 745		
29 Eget kapital				
	Reservfond	Fond för verkligt värde	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital 2012-01-01	280 602	4 675	21 949	307 226
Justering tidigare års resultat	258	0	0	258
Justerat eget kapital 2012-01-01	280 860	4 675	21 949	307 483
Vinstdisposition	19 949	0	-19 949	0
Redovisad direkt mot eget kapital	0	3 806	0	3 806
Anslag till allmännyttiga ändamål	0	0	-2 000	-2 000
Årets resultat	0	0	14 754	14 754
Utgående eget kapital 2012-12-31	300 809	8 481	14 754	324 044

	Reservfond	Fond för verkligt värde	Årets resultat	Eget kapital
Ingående eget kapital 2013-01-01	300 809	8 481	14 754	324 044
Vinstdisposition	13 754	0	-13 754	0
Redovisad direkt mot eget kapital	0	15 497	0	15 497
Anslag till allmännyttiga ändamål	0	0	-1 000	-1 000
Årets resultat	0	0	40 069	40 069
Utgående eget kapital 2013-12-31	314 563	23 978	40 069	378 611

Reservfond

Syftet med reservfonden har varit att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Fond för verkligt värde

Fond för verkligt värde inkluderar den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på finansiella tillgångar som kan säljas fram till dess att tillgången bokas bort från balansräkningen.

30 Ansvarsförbindelser	2013	2012
Garantier		
- Garantiförbindelser - krediter	1 115	1 873
- Garantiförbindelser - övriga	14 420	15 288
- Finansbolagsprodukter	17 467	13 819
Summa	33 002	30 980

31 Åtaganden	2013	2012
Övriga åtaganden		
- Kreditlöften	72 353	53 484
- Outnyttjad del av beviljade krediter	244 760	226 098
Summa	317 113	279 582

32 Närstående

Närståenderelationer

Det finns personer i bankens styrelse som kontrollerar företag som är kund i banken. Företagen har krediter i banken som uppgår till 0 mkr (2 mkr) och tillgångar som uppgår till 0,3 mkr (1,1 mkr). Räntan är prissatt med marknadsmässiga villkor.

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Vad gäller lön och andra ersättningar samt pensioner till nyckelpersoner i ledande ställning, se not 10.

33 Finansiella tillgångar och skulder

2013

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Lånefordringar och kundfordringar	Investering som hålles till förfall	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga tillgångar/skulder	Derivat som används i säkringsredovisning	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa och tillgodohavanden	0	5 959	0	0	0	5 959	5 959
Utlåning till kreditinstitut	0	429 517	0	0	0	429 517	429 517
Utlåning till allmänheten	0	1 978 653	0	0	0	1 978 653	1 978 653
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring	0	0	0	0	54	54	54
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	356 127	0	0	0	0	356 127	356 127
Aktier och andelar	0	0	87 827	0	0	87 827	87 827
Derivat	0	0	0	0	0	0	0
Upplupna intäkter	0	0	0	10 105	0	10 105	10 105
Övriga finansiella tillgångar	0	0	0	5 114	0	5 114	5 114
Summa	356 127	2 414 129	0	87 827	54	2 873 356	2 873 356
Skulder till kreditinstitut	0	0	0	0	0	1 316	1 316
Inlåning från allmänheten	0	0	0	2 469 056	0	2 469 056	2 469 056
Övriga skulder	0	0	0	10 606	0	10 606	10 606
Upplupna kostnader	0	0	0	9 019	0	9 019	9 019
Summa	0	0	0	2 489 997	0	2 489 997	2 489 997

2012

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Lånefordringar och kundfordringar	Investering som hålles till förfall	Finansiella tillgångar som kan säljas	Övriga tillgångar/skulder	Derivat som används i säkringsredovisning	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Kassa och tillgodohavanden	0	5 646	0	0	0	5 646	5 646
Utlåning till kreditinstitut	0	385 480	0	0	0	385 480	385 480
Utlåning till allmänheten	0	1 847 753	0	0	0	1 847 753	1 847 753
Förändring i verkligt värde på säkrat belopp i portföljsäkring	0	0	0	0	242	242	242
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	413 106	0	0	0	0	413 106	413 106
Aktier och andelar	0	0	16 941	0	0	16 941	16 941
Derivat	0	0	0	0	1	1	1
Upplupna intäkter	0	0	0	9 220	0	9 220	9 220
Övriga finansiella tillgångar	0	0	0	8 117	0	8 117	8 117
Summa	413 106	2 238 879	0	16 941	243	2 686 505	2 686 505
Skulder till kreditinstitut	0	0	0	182	0	182	182
Inlåning från allmänheten	0	0	0	2 329 367	0	2 329 367	2 329 367
Övriga skulder	0	0	0	11 776	0	11 776	11 776
Upplupna kostnader	0	0	0	9 903	0	9 903	9 903
Summa	0	0	0	2 351 228	0	2 351 228	2 351 228

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestäms görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1:	Erhållna priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument
Nivå 2:	Utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1
Nivå 3:	Utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

Finansiella instrument värderade enligt nivå 3 avser framförallt sparbanksgemensamma bolag. Dessa innehav är redovisade till anskaffningsvärde då ett tillförlitligt verkligt värde ej kan fastställas förutom aktieinnehav i Indecap AB som värderas till verkligt värde utifrån en utomstående bolagsvärdering i samband med ägarspridning.

2013	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Räntebärande värdepapper	356 127	0	0	356 127
Aktier och Andelar	63 640	19 832	4 355	87 827
Derivat	0	0	0	0
Summa	419 767	19 832	4 355	443 954
Skulder				
Derivat	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0

2012	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa
Tillgångar				
Räntebärande värdepapper	413 106	0	0	413 106
Aktier och Andelar	12 883	0	4 058	16 941
Derivat	0	1	0	1
Summa	425 989	1	4 058	430 048
Skulder				
Derivat	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0

33 Finansiella tillgångar och skulder

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbar indata (nivå 3).

	<i>Aktier och andelar</i>
Öppningsbalans 2012-01-01	2 926
Försäljningslikvid försäljning	0
Inköp	1 132
Utgående balans 2012-12-31	4 058
Öppningsbalans 2013-01-01	4 058
Försäljningslikvid försäljning	-49
Inköp	10
Omvärdering	336
Utgående balans 2013-12-31	4 355

Av förändringen på totalt 297 tkr redovisas 336 tkr, som avser omvärdering av aktier i Indecap AB, över totalresultatet.

Beräkning av verkligt värde

Följande sammanfattar de metoder och antaganden som främst använts för att fastställa verkligt värde på de finansiella instrument som redovisas i tabellen ovan.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

För finansiella instrument som är noterade på en aktiv marknad bestäms verkligt värde med utgångspunkt från tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan tillägg för transaktionskostnader (t ex courtage) vid anskaffningstillfället. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad om noterade priser med lätthet finns tillgängliga på en börs, hos en handlare, mäklare, branschorganisation, företag som tillhandahåller aktuell prisinformation eller tillsynsmyndighet och dessa priser representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner på affärsmässiga villkor. Eventuella framtida transaktionskostnader vid en avyttring beaktas inte. För finansiella skulder bestäms verkligt värde utifrån noterade säljkurs. Instrument som är noterade på en aktiv marknad återfinns i balansposterna Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Derivatinstrument tas upp till det verkliga värde som erhålls från motpart där verkligt värde beräknats med hjälp av en värderingsmodell som är etablerad på marknaden för värdering av den typ av derivatinstrument som det är fråga om.

Aktier och andelar i denna kategori omfattar även värdepappersfonder. Dessa värderas utifrån verkligt värde från respektive förvaltare. Fonderna omsätts månadsvis och det verkliga värde som redovisas avser inlösenpriser per 2013-12-31.

Verkligt värde för finansiella instrument som inte är derivatinstrument beräknas baserat på framtida kassaflöden av kapitalbelopp och ränta diskonterade till aktuella marknadsräntor på balansdagen. I de fall diskonterade kassaflöden har använts, beräknas framtida kassaflöden på den av företagsledningen bästa bedömningen. Den diskonteringsränta som använts är marknadsbaserad ränta på liknande instrument på balansdagen. Då andra värderingsmodeller har använts är indata baserade på marknadsrelaterade data på balansdagen.

Innehavet i aktier redovisas till anskaffningsvärde då ett tillförlitligt verkligt värde ej kan fastställas förutom aktieinnehav i Indecap AB som värderas till verkligt värde utifrån en utomstående bolagsvärdering i samband med ägarspridning.

Verkligt värde på lånefordringar har beräknats med en diskontering av förväntade framtida kassaflöden där diskonteringsräntan har satts till den aktuella utlåningsränta som tillämpas. För kundfordringar och leverantörsskulder med en kvarvarande livslängd på mindre än sex månader anses det redovisade värdet reflektera verkligt värde.

34 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Viktiga bedömningar vid tillämpning av sparbankens redovisningsprinciper

Viktiga bedömningar vid tillämpning av sparbankens redovisningsprinciper beskrivs nedan.

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Sparbankens redovisningsprinciper definierar närmare hur tillgångar och skulder ska klassificeras i olika kategorier:

Klassificering av finansiella tillgångar och skulder för "handel" förutsätter att dessa motsvarar beskrivningen av finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel under redovisningsprinciper.

Finansiella tillgångar och skulder som sparbanken initialt valt att värdera till verkligt värde via resultaträkningen förutsätter att kriterierna under redovisningsprinciper uppfyllts.

Klassificering av finansiella tillgångar som investering som hålles till förfall förutsätter att sparbanken har en uttrycklig avsikt och förmåga att inne ha tillgångarna till förfall i enlighet med vad som anges under redovisningsprinciper.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Nedskrivningar för kreditförluster

Nedskrivning för kreditförluster sker normalt utifrån en individuell bedömning och baseras på ledningens bästa uppskattning av nuvärdet av kassaflöden som förväntas erhållas. Vid uppskattning av dessa kassaflöden görs en bedömning av motpartens finansiella situation och realisationsvärdet på varje underliggande säkerhet. Varje osäker fordran bedöms på dess meriter och strategin med avseende på uppskattade kassaflöden som bedöms återvinningsbara godkänns av sparbankens obeståndsgrupp, där bland annat kreditchefen ingår.

35 Kapitaltäckning

Kapitaltäckning

För fastställande av sparbankens lagstadgade kapitalkrav gäller lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar.

För sparbankens vidkommande bidrar reglerna till att stärka sparbankens motståndskraft mot finansiella förluster och därigenom skydda sparbankens kunder. Reglerna innebär att sparbankens kapitalbas (eget kapital och eventuellt upptagna förlagslån etc.) med marginal ska täcka dels de föreskrivna minimikapitalkraven, vilket omfattar kapitalkraven för kreditrisker, marknadsrisker och operativa risker och dessutom skall omfatta beräknat kapitalkrav för ytterligare identifierade risker i verksamheten i enlighet med sparbankens kapitalutvärderingspolicy.

Sparbanken har en fastställd plan för storleken på kapitalbasen på några års sikt som baseras på,

- sparbankens riskprofil
- identifierade risker med avseende på sannolikhet och ekonomisk påverkan
- stresstester och scenarioanalyser
- förväntad utlåningsexpansion och finansieringsmöjligheter
- ny lagstiftning
- konkurrenternas ageranden och andra omvärldsförändringar

Översynen av bankens interna kapitalutvärdering, IKU, är en integrerad del av arbetet med sparbankens årliga verksamhetsplan. IKU:n följs upp löpande och en årlig översyn görs för att säkerställa att riskerna är korrekt beaktade och avspeglar sparbankens verkliga riskprofil och kapitalbehov.

Varje ändring och komplettering i av styrelsen fastställda policy's eller strategidokument ska i likhet med viktigare kreditbeslut och investeringar alltid relateras till Institutets aktuella och framtida kapitalbehov. Information om sparbankens riskhantering lämnas i not 3.

Sparbanken har valt att i denna årsredovisning endast lämna de upplysningar som krävs om kapitalbas och kapitalkrav enligt 3 kap 1-2 §§ och 4 kap. Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering FFFS 2007:5. Övriga upplysningar som krävs enligt dessa föreskrifter lämnas på sparbankens hemsida www.sodradalarnassparbank.se.

Sparbanken har valt att beräkna kreditrisker enligt schablonmetoden och att beräkna operativa risker enligt basmetoden. Sparbankens lagstadgade kapitalkrav enligt pelare1, kan summeras på följande sätt med specifikationer enligt nedan följande avsnitt;

	2013	2012
<i>tkr</i>		
Primärt kapital, brutto	353 205	319 069
Supplementärt kapital, brutto	23 978	8 481
Avdrag	-63 640	0
Kapitalbas netto	313 543	327 550
Summa kapitalkrav kreditrisk	139 542	137 519
Kapitalkrav för operativa risker	12 819	12 819
Summa kapitalkrav	152 361	150 338
Kapitaltäckningskvot	2,06	2,18
Primärt kapital		
Redovisat eget kapital i balansräkningen	378 610	324 044
Obeskattad reserv (78 % därav)	579	5 708
Avgår: - Immateriella tillgångar och uppskjutna skattefordringar	-1 006	-1 202
- Orealiserade värdeförändringar redovisade i Fond för verkligt värde	-23 978	-8 481
Avräkning av aktier och andra tillskott	-39 662	0
Summa primärt kapital	313 543	319 069
Supplementärt kapital		
Orealiserade värdeförändringar redovisade i Fond för verkligt värde	23 978	8 481
Avräkning av aktier och andra tillskott	-23 978	0
Summa supplementärt kapital	0	8 481
Total kapitalbas	313 543	327 550

Kapitalkrav

	2013	2012
Kreditrisk enligt schablonmetoden		
Exponeringar mot administrativa organ, icke-kommersiella företag samt trossamfund	105	0
Institutsexponeringar	9 043	8 950
Företagsexponeringar	65 408	66 980
Hushållsexponeringar	41 437	41 884
Exponeringar med säkerhet i fastighet	20 206	16 793
Oreglerade poster	396	326
Exponeringar i form av säkerställda obligationer	554	329
Exponeringar mot fonder	1 051	0
Övriga poster	1 252	2 257
Summa kapitalkrav för kreditrisker	139 452	137 519
Operativa risker		
Basmetoden	12 819	12 819
Summa kapitalkrav för operativa risker	12 819	12 819
Totalt minimikapitalkrav	152 271	150 338

Sparbanken uppfyller miniminivån för kapitalbasen vilket motsvarar en kapitalbas som minst uppgår till det totala minimikapitalkravet.

Kapitalplanering

För att bedöma om det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet har företaget en egen process för Intern kapitalutvärdering (IKU). Processen är ett verktyg som säkerställer att företaget på ett tydligt och korrekt sätt identifierar, värderar och hanterar alla de risker banken är exponerad för samt gör en bedömning av sitt interna kapitalbehov i relation till detta. I detta ingår att banken ska ha ändamålsenliga styr- och kontrollfunktioner och riskhanteringssystem. Den interna kapitalutvärderingen genomförs minst en gång årligen.

36 Ekonomiska arrangemang som inte ingår i balansräkningen

Sparbanken har ett omfattande samarbete med Swedbank AB. Detta samarbete regleras i ett samarbetsavtal som för närvarande gäller till och med 2017-06-30. Avtalet omfattar bl a förmedling av hypotekslåning till Swedbank Hypotek och förmedling av fond och försäringssparande till Swedbank Robur och Swedbank Försäkring.

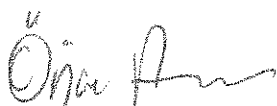
Banken har per 2013-12-31 förmedlat en total volym på 2,9 mdr. För detta har banken erhållit en provisionsersättning för 2013 på 17,2 mkr, Hypoteksprovision redovisas under utlåningsprovisioner. Om kreditförluster uppstår i förmedlad kreditstock avräknas dessa från utbetalade provisioner upp till ett maximalt belopp om innevarande års provisioner. Fondprovisionen redovisas under värdepappersprovisioner och försäkringsprovisionen som övriga provisionsintäkter. Provisionen för både fond och försäkring beräknas utifrån utestående marknadsvärde dag för dag.

Sparbankens styrelse

Härmed försäkras att årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för sparbank. De lämnade uppgifterna stämmer med de faktiska förhållandena i verksamheten och ingenting av väsentlig betydelse har utelämnats som skulle kunna påverka den bild av sparbanken som skapats av årsredovisningen.

Årsredovisningen har, som framgår ovan, godkänts för utfärdande av styrelsen, Hedemora den 26 mars 2014.

Sparbankens resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 16 april 2014.

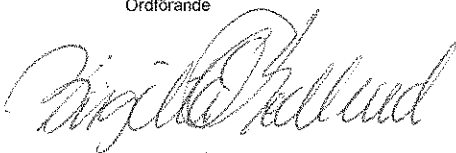
Örjan Andersson
Ordförande

Bo Söderlund
Vice ordförande

Arne Hedlund
Vice ordförande

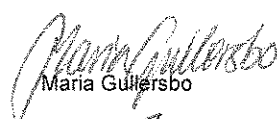
Birgitta Olsson Hedlund

Helena Blom

Lars-Göran Karlsson

Maria Gullersbo

Henric Schef

Johan Jernberg
Personalrepresentant

Mirja Herrdin
Verkställande direktör

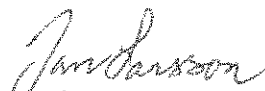

Jonas Nyberg
Stf Verkställande direktör

Ann Frisk
Personalrepresentant

Vår revisionsberättelse har avgivits den 26 mars 2014

Jan Larsson
Auktoriserad revisor

Jan Palmqvist
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till sparbanksstämman i Södra Dalarnas Sparbank Organisationsnummer 582000-5345

Rapport om årsredovisningen

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Södra Dalarnas Sparbank för räkenskapsåret 2013-01-01 - 2013-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur sparbanken upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i sparbankens interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lag om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Södra Dalarnas Sparbanks finansiella ställning per den 31 december 2013 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att sparbanksstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Södra Dalarnas Sparbank för räkenskapsåret 2013-01-01 - 2013-12-31.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt sparbankslagen och lagen om bank och finansieringsrörelse.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande sparbankens vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med sparbankslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i sparbanken för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot sparbanken. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med sparbankslagen, lagen om bank och finansieringsrörelse, lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag eller bankens reglemente.

Vi anser att de revisionsbevis vi inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att sparbanksstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Hedemora den 26 mars 2014

Jan Larsson
Auktoriserad revisor

Jan Palmqvist
Auktoriserad revisor

FÖRETAGSSTYRNING

Sparbank som associationsform kännetecknas av att verksamheten bedrivs utan enskilt vinstintresse. Sparbanken har inga ägare. Detta kommer till uttryck i sparbankslagen som anger att ändamålet för sparbankens verksamhet är "att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få ta del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet i enlighet med bestämmelserna i sparbankslagen och lagen om bank- och finansieringsrörelse."

För sparbank föreligger ingen skyldighet att tillämpa den svenska koden för bolagsstyrning. Med hänsyn till sparbankens karaktär av publikt företag och med en verksamhet som i stor utsträckning bygger på förtroende har utformningen av sparbankens rutiner för styrning och kontroll av verksamheten skett med koden som förebild i tillämpliga delar.

Tillsättning av huvudmän, styrelse, revisorer och verkställande direktör

Som representanter för insättarna har sparbanken 26 huvudmän. Av dessa väljs fyra st av Hedemora Kommun, sex st av Avesta Kommun och tre st av Sätters Kommun, resterande väljs av huvudmännen själva. Huvudmännen utövar sitt inflytande på sparbanksstämman, som är sparbankens högsta beslutande organ. Uppgifter om de personer som valts till huvudmän i sparbanken och om mandattider för dessa återfinns under rubriken Sparbankens Huvudmän.

Sparbanksstämman beslutar om tillsättning av styrelse och revisorer för sparbanken med ledning av förslag som sparbankens valberedning tagit fram. Valberedningen är sparbanksstämmans organ för beredning av stämmans beslut i tillsättningsfrågor. Valberedningen utgörs av Alf Arvidsson som ordförande samt ledamöterna Gunilla Nordholm och Laila Borger. Det är valberedningens uppgift att komma med förslag till ledamöter i styrelsen samt förslag till arvode uppdelat mellan ordförande och övriga ledamöter.

Det ankommer på styrelsen att välja styrelseordförande om inte annat beslutas av sparbanksstämman. Likaså utser styrelsen verkställande direktör som under styrelsens inseeende ska leda verksamheten i sparbanken.

Styrelsens sammansättning och arbete

Sparbankens styrelse, som utses vid sparbanksstämman, består av åtta ledamöter. Därutöver ingår VD, Stf VD samt två personalrepresentanter samt en ersättare för dessa. Av styrelsens ledamöter är tre kvinnor. Uppgifter om de personer som ingår i sparbankens styrelse och mandattider för dessa återfinns under rubriken Sparbankens Huvudmän. Upplysningar om ersättningar, övriga förmåner och pensionskostnader inklusive principerna härför avseende styrelsen och verkställande direktören lämnas i not 10 under Allmänna administrationskostnader. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning. Arbetsordningen reglerar rollfördelningen mellan styrelsenordföranden och verkställande direktören, frekvensen och formerna för styrelsens sammanträden, rapportering till styrelsen, delegering samt utvärdering av styrelsens och verkställande direktörens arbete. Styrelsens ordförande har en särställning inom styrelsen med särskilt ansvar för att styrelsens arbete är väl organiserat och bedrivs effektivt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ser bl a till att styrelsen erhåller tillfredställande information och beslutsunderlag för sitt arbete, samt att styrelsen årligen gör en utvärdering av sitt och VD:s arbete. Härutöver gör ordföranden en egen utvärdering genom samtal med övriga styrelseledamöter.

De ärenden som behandlas i styrelsen följer i huvudsak sparbankslagen och styrelsens arbetsordning. Styrelsens främsta uppgifter, förutom att anställa verkställande direktör, är att fastställa sparbankens strategi, verksamhetsplan och prognos inklusive kapitalbehov, följa den ekonomiska utvecklingen, fastställa års-/delårsbokslut, fastställa/ompröva policies/instruktioner för verksamheten, behandla kreditengagemang, samt som ett led i styrelsens ansvar för den interna kontrollen och riskhanteringen behandla rapporter härom. Under 2013 har styrelsen sammanträtt vid 11 tillfällen och vid sparbankstämman samt fem extrainsatta möten eller styrelseutbildningar. Styrelsesammanträdena har bl a behandlat års- och delårsbokslut, riskanalys, verksamhetsplan tre år framåt inklusive kapitalbehov, prognos för kommande år, policies inom olika riskområden, delegeringsinstruktioner, större kreditengagemang och revisionsrapporter.

Internrevision

Internrevisionen arbetar på styrelsens uppdrag och granskar sparbankens interna styrning och kontroll. Dess granskning omfattar även att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med interna regler samt utvärderar sparbankens organisation och arbetsprocesser.

Styrelseutskott

Styrelsen arbetar i dessa fem utskott: Kreditutskott, Utskottet för samhällsengagemang samt tre olika utskott som hanterar bankens risker.

Kreditutskott: Utskottet fattar beslut i kreditfrågor enligt fastställd delegeringsinstruktion. Besluten ska protokollföras och rapporteras till styrelsen vid nästkommande styrelsemöte. I utskottet ingår styrelsens ordförande, styrelsens vice ordförande, verkställande direktören samt kreditchefen.

Utskottet för samhällsengagemang: Utskottet fattar beslut kring vilka projekt inom samhällsengagemang som banken ska ge ekonomiskt bidrag till. I utskottet ingår en huvudman, två styrelseledamöter, Verkställande direktör och marknadschef. Styrelsens ordförande är adjungerad.

Riskutskott: I banken finns tre riskutskott. Utskott för Kreditrisker, Finansiella risker samt Operativa risker. Riskutskotten sammanträder varje kvartal. I utskotten finns styrelseledamöter som väljs på ett år i taget, därefter får de ett nytt riskområde att arbeta med. Utskotten leds av operativa chefer i banken. Bankens IKU arbete integreras i utskottens arbete.

Förteckning över sparbankens huvudmän och styrelseledamöter, utvisande deras mandatperioder samt revisorer, framgår av nedanstående uppställning.

Sparbankens Huvudmän 2013

Namn	Ort	Vald första gången	Mandatperiod per årsstämma
Valda av kommunfullmäktige i Hedemora kommun			
Arvidsson, Alf	Hedemora	1999	2015
Hedqvist, Anita	Hedemora	2007	2015
Drugge, Erica	Hedemora	1996	2015
Fagerström, Kajsa-Lena	Hedemora	2011	2015
Valda av kommunfullmäktige i Avesta kommun			
Siljebäck, Per-Axel	Avesta	2006	2015
Ekström, Sven-Olov	Avesta	2011	2015
Broström, Birgitt	Avesta	2006	2015
Borger, Laila	Avesta	2006	2015
Lönnberg, Lars-Åke	Avesta	2011	2015
Mörk, Sten-Åke	Avesta	2012	2015
Valda av kommunfullmäktige i Sätters kommun			
Larsson, Monica	Säter	2011	2015
Carlsson, Anita	Säter	2007	2015
Åberg, Gunnar	Säter	1999	2015
Valda av huvudmännen			
Arfs Carl-Erik, Hedemora	Hedemora	1998	2017
Grummas Claes, Säter	Säter	2012	2016
Åberg Stig, Säter	Säter	1997	2017
Ruth Joakim, Hedemora	Hedemora	2001	2017
Nordström Anna-Maria, Hedemora	Hedemora	2010	2014
Karlsson Mats, Avesta	Avesta	2010	2014
Hedman Anita, Hedemora	Hedemora	2010	2014
Salåker Bengt, Hedemora	Hedemora	1999	2014
Perers Lars, Avesta	Avesta	2011	2015
Nordholm Gunilla, Hedemora	Hedemora	1992	2015
Stamm Vingren Maria, Avesta	Avesta	2011	2015
Engsås Jan, Hedemora	Hedemora	2007	2015
Andersson Maria, Avesta	Avesta	2010	2014

Kontorsförteckning

Hedemora	Box 204	Åsgatan 70	776 28 HEDEMORA
Långshyttan		Klostergatan 1	770 70 LÅNGSHYTTAN
Stora Skedvi		Sockenvägen 2	783 92 STORA SKEDVI

Sparbankens styrelse & revisorer 2013

Ordinarie ledamöter		Valda första gången	Mandatperiod t o m Sparbanksstämman
Andersson Örjan	Ordförande	2012	2014
Olsson-Hedlund, Birgitta		2007	2015
Söderlund, Bo	Vice ordförande	1996	2014
Karlsson, Lars-Göran		2011	2014
Hedlund, Arne	Vice ordförande	2007	2015
Blom, Helena		2013	2015
Gullersbo, Maria		2012	2014
Schef, Henric		2013	2015
Jernberg, Johan *		2013	2014
Frisk, Ann *		2012	2014
Herrdin, Mirja	Verkställande direktör		
Nyberg, Jonas	Ställföreträdande VD		
Ersättare			
Bodén, Eva *		2012	2014
Revisorer			
Palmqvist, Jan	Deloitte, Stockholm	2011	2016
Larsson, Jan	Deloitte, Stockholm	2010	2014
Ersättare			
Sörländer, Marcus	Deloitte, Stockholm	2012	2015
Valberedning ordinarie	Ersättare		
Arvidsson, Alf	Arfs, Carl-Erik		
Nordholm, Gunilla	Drugge, Erica		
Borger, Laila	Broström, Birgitt		
Klagomålsansvarig			
Herrdin, Mirja, VD			

* *Personalrepresentanter*